

Strategia Rozwoju **Miasta Łaskarzew** na lata 2023-2028

**Zleceniodawca:
Urząd Miasta Łaskarzew
ul. Rynek Duży im. J. Piłsudskiego 32
08-450 Łaskarzew**

Autorzy:

**Magdalena Kmak
Michał Kozielski**

Marzec 2023

Wykaz skrótów:

- AA** – Anonimowy Alkoholicy
- BDL** – Bank Danych Lokalnych
- GIOŚ** – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
- GUS** – Główny Urząd Statystyczny
- IUNG-PIB** - Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
- JCWP** - Jednolita część wód powierzchniowych
- JCWpd** - Jednolita część wód podziemnych
- JST** – Jednostka Samorządu Terytorialnego
- KPO** – Krajowy Plan Odbudowy
- ŁKS** – Łaskarzewski Klub Sportowy
- MEN** – Ministerstwo Edukacji Narodowej
- MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- MPZP** – Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
- MŚP** – Małe i Średnie Przedsiębiorstwa
- NFZ** – Narodowy Fundusz Zdrowia
- NUTS-3** - Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
- NZOZ** - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- OZE** – Odnawialny Źródła Energii
- PIG-PIB** - Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
- PKD** - Polska Klasyfikacja Działalności
- PKP** – Polskie Koleje Państwowe
- PKS** – Państwowa Komunikacja Samochodowa
- PM 2,5 PM 10** - Rodzaje pyłów zawieszonych
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy
- QR** – ang. Quick Response
- REGON** - Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
- SPZOZ** - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- SUIKZP** - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
- SWOT** – ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats
- UE** – Unia Europejska
- UM** – Urząd Miasta
- WFOŚiGW** - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- WIOŚ** - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

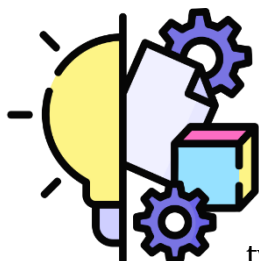
Spis treści

Spis treści	4
1. CEL STRATEGII	4
2. HARMONOGRAM PRAC	7
3. METODYKA OPRACOWANIA.....	9
4. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA MIASTA ŁASKARZEW	12
5. WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	14
5.1. OBSZAR SPOŁECZNY.....	15
5.2. OBSZAR GOSPODARCZY	30
5.3. OBSZAR ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	37
6. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	42
7. ANALIZA SWOT	46
8. MISJA I WIZJA MIASTA ŁASKARZEW.....	50
9. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU.....	51
9.1. Cel Strategiczny I - Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podnoszenie jakości usług, nowe inwestycje oraz rozwój partycypacji społecznej w procesie zarządzania Miastem.....	54
9.2. Cel Strategiczny II – Rozwój gospodarczy Miasta oparty o inwestycje na dostępnych obszarach oraz kształtowanie się nowej gałęzi lokalnej gospodarki.	61
9.3. Cel strategiczny III – Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią w celu rozwijania Miasta Łaskarzew jako ośrodka satelickiego.....	66
10. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO–PRZESTRZENNEJ	72
11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	77
12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI.....	81
13. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	84
14. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	95
15. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	96

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.....	44
Tabela 2. Zdiagnozowane priorytety inwestycyjne.....	45
Tabela 3. Analiza SWOT dla Miasta Łaskarzew.....	46
Tabela 4. Cele strategiczne i operacyjne Miasta Łaskarzew.	52
Tabela 5. Cel strategiczny I- kierunki działań wraz ze wskaźnikami.....	54
Tabela 6. Cel strategiczny II - kierunki działań wraz ze wskaźnikami.	61
Tabela 7. Cel Strategiczny III – Kierunki działań wraz ze wskaźnikami.....	66
Tabela 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Miasta Łaskarzew z dokumentami wyższego rzędu.....	85
Rysunek 1. Położenie Miasta na tle powiatu i województwa.	12
Rysunek 2. Położenie Miasta Łaskarzew na tle sąsiednich gmin.	13
Rysunek 3. Cele strategiczne Miasta Łaskarzew.....	51
Rysunek 4. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów w mieście Łaskarzew wraz z siecią drogową i obszarem zagrożenia powodziowego.....	72
Rysunek 5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łaskarzew.	73
Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Łaskarzew – rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni.	76
Rysunek 7. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego.	82
Wykres 1. Średnia ocen w poszczególnych obszarach strategicznych.	43
Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna do Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew.	97

1. CEL STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023-2028 (dalej zwana „Strategią”), stanowi formalny dokument, określający cele strategiczne i kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego Miasta na lata 2023-2028. Głównym celem tworzonej Strategii jest ukierunkowanie polityki rozwoju Miasta w danym czasie oraz zabezpieczenie ciągłości jej realizacji. Gruntowna analiza warunków życia w Mieście, przeprowadzana w trakcie opracowywania niniejszej Strategii, wpływa na skuteczność dalszego zarządzania jednostką terytorialną, a także stanowi podstawę do wnioskowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych, by realizować konkretne inwestycje. Dokument jest komplementarny z innymi dokumentami planistyczno-strategicznymi realizowanymi na terenie Miasta. Znacząca rola Strategii związana jest również z jej wymiarem integracyjnym. Główne funkcje z niej wynikające to m.in. integracja lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania strategii i jej realizacji, otwarcie pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunku rozwoju, utworzenie podstawy do kontroli przestrzegania wspólnych ustaleń, a także stworzenie możliwości do wspólnego poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem lokalnym.

Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów sektorowych Miasta Łaskarzew, powstających podczas jej obowiązywania. Została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Wnioski do diagnozy stanu społecznego, gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzennego, zostały uzupełnione wynikami analizy ankiet wypełnionych przez mieszkańców Miasta Łaskarzew oraz uzupełnione wnioskami i potrzebami zgłoszonymi w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Dokument został sporządzony *zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559 t.j.) z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378)*. Wśród czynników, determinujących potrzebę stworzenia Strategii należy wymienić:

- 1) Adaptacja polityki rozwoju do zmiennych uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w Mieście i jego otoczeniu. Szereg poważnych przeobrażeń,

jak np.: ogólnoświatowa pandemia wirusa COVID-19, otwarty konflikt zbrojny w Ukrainie i wynikających z nich zmian trendów demograficznych czy rosnące dysproporcje w rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego, wpływają bezpośrednio na sytuację Miasta Łaskarzew. Strategia Rozwoju Miasta Łaskarzew, powinna określać konkretne cele strategiczne i kierunki interwencji, dostosowane do problemów i wyzwań stojących przed samorządem.

- 2) Dostosowanie Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i wojewódzkiego oraz spełnienie założeń zmian ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tj. dokument powinien posiadać skorelowane cele strategiczne oraz kierunki interwencji z dokumentami na poziomie powiatu, województwa i kraju. Wprowadzone zmiany ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 15 lipca 2020 determinują szereg regulacji jakimi zostają poddane strategie rozwoju. Zapisy ustawy ustalają jednolity charakter i zakres tworzenia nowych dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym.
- 3) Skorelowanie działań i czasu obowiązywania Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew z horyzontem czasowym nowego długofalowego budżetu Unii Europejskiej, tj. okresu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Miasta, który był wykorzystywany podczas przygotowywania Strategii jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559 – tekst jednolity.).

Niniejszy dokument będzie nadrzędnym względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Miasta Łaskarzew, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu:

- ⇒ *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),*
- ⇒ *Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030+. Innowacyjne Mazowsze,*
- ⇒ *Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR),*
- ⇒ *Krajową Polityką Miejską 2030*

Ponadto w trakcie prac nad Strategią Zespół ds. Strategii przeanalizował poniższe akty prawne pod kątem powiązania z celami i kierunkami rozwoju opisanymi w Strategii:

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057),

Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378),

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079)

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2022 poz. 503 t.j.);

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 t.j.);

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2022 poz. 1327 t.j.);

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 2268 t.j.);

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. 2022 poz. 261 t.j.);

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2021 poz. 485 t.j.);

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2022 poz. 2625 t.j.).

2. HARMONOGRAM PRAC

Prace nad Strategią zainicjowano w czerwcu 2022 roku. Rada Miasta Łaskarzew podjęła uchwałę NR XLIII/268/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023-2028 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji. Proces tworzenia Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew rozpoczął się od przeprowadzenia diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej Miasta, którą pogłębiono badaniem ankietowym w formie elektronicznej oraz spotkaniami z mieszkańcami. Ankieta internetowa była dostępna na stronie Urzędu Miasta Łaskarzew w terminie 05.10 – 07.11.2022 roku.

Ankieta obejmowała 7 obszarów strategicznych tj.: Infrastruktura, Społeczeństwo, Edukacja, Środowisko, Kultura i Sport, Gospodarka, Zdrowie i Bezpieczeństwo. Zagadnienia w poszczególnych tematach odnosiły się ogólnie do zjawisk, które mieszkańiec mógł ocenić w skali o 1 (bardzo źle) do 5 (bardzo dobrze) oraz wyznaczono miejsce do wolnej wypowiedzi w celu uszczegółowienia swojej opinii. Ponadto zorganizowano bezpośrednie spotkania warsztatowo-konsultacyjne z mieszkańcami, dnia 06.12.2022 r. w budynku OSP Łaskarzew oraz w dniu 13.12.2022 r. konsultacje z dziećmi i młodzieżą z Zespołu Szkół Nr 1 oraz Zespołu Szkół Nr 2. Umożliwienie mieszkańcom oceny rozwoju skutkuje otrzymaniem bardzo wartościowej informacji zwrotnej do tworzenia celów i kierunków interwencji jakie powinno obrać na najbliższe lata Miasto. Podejście to daje największe prawdopodobieństwo włączenia się w procesy rozwojowe wszystkich partnerów lokalnych i efektywnej realizacji Strategii. Sporządzono na podstawie zgromadzonych danych pogłębioną diagnozę stanu społeczno-gospodarczego, edukacyjnego, technicznego, ochrony środowiska i bezpieczeństwa na terenie Miasta Łaskarzew.

Następnie wyznaczono obszary problemowe i określono cele strategiczne, do których przypisano cele operacyjne oraz wyznaczono działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów. Pod koniec grudnia 2022 roku zaprezentowano najważniejsze wnioski z przeprowadzonej diagnozy obszaru społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Następnie skonsultowano opracowane założenia programowe, funkcjonalno-przestrzenne oraz wdrożeniowe z Zespołem Strategicznym i w styczniu 2023 roku przygotowany został projekt Strategii.

Projekt dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023 – 2028 wraz z Diagnozą sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Miasta Łaskarzew (Załącznik 2. do Strategii) udostępniono do konsultacji społecznych z prośbą o zapoznanie się i przekazanie uwag..... Ponadto przekazano projekt do konsultacji z sąsiednimi gminami, właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Urzędu Marszałkowskiego. Po otrzymaniu opinii oraz uwag z konsultacji dokonano ewaluacji trafności Strategii. Ostateczna wersja dokumentu uwzględnia opinię wszystkich wyżej wymienionych interesariuszy.

Prace nad dokumentem były okazją do dialogu z partnerami z sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Przedstawiciele różnych środowisk z pełnym zaangażowaniem podchodzili do wypracowania Strategii. Planowanie i wdrażanie w sposób aktywnie włączający wszystkich interesariuszy daje szansę świadomego wpływu na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne. Pozwala to na stopniowe wprowadzanie zaprojektowanego w Strategii scenariusza celów.

3. METODYKA OPRACOWANIA

Chcąc stworzyć pełnowartościowe opracowanie, dokument tworzono z wykorzystaniem zewnętrznych ekspertów, przy partnerskim udziale pracowników i przedstawicieli Urzędu Miasta Łaskarzew. Przeprowadzono analizy statystyczne i strategiczne na podstawie danych zebranych od lokalnych grup interesariuszy. Należy określić tą metodę mianem partycypacyjno-eksperckiej. Pozyskane dane ilościowe i jakościowe, wyniki badania oraz rezultaty osiągnięte podczas spotkań warsztatowo-konsultacyjnych pozwoliły na wypracowanie celów strategicznych, a także przypisanych im celów operacyjnych i zadań realizacyjnych. Wskazane elementy wyznaczają charakter rozwoju i sposoby dążenia do osiągnięcia zakładanej misji i wizji Miasta Łaskarzew. Proponowane w Strategii cele i zadania, obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania Miasta. Wyodrębnione są trzy obszary:

I. Społeczny

Wnioski z diagnozy obszaru społecznego sformułowano po analizie poszczególnych sfer związanych bezpośrednio z mieszkańcami, zaczynając od struktury demograficznej, jakości i dostępność usług publicznych, tj. oświata i wychowanie, pomoc społeczna, ochrona zdrowia.

II. Gospodarczy

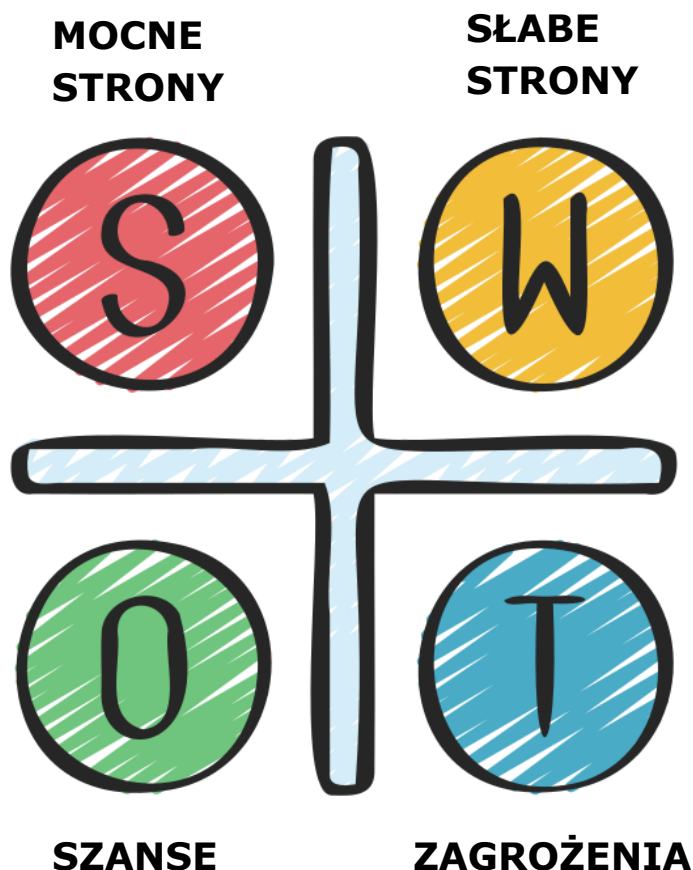
W obszarze gospodarczym wnioski zostały wypracowane po analizie lokalnej gospodarki oraz rynku pracy. Ponadto w obszarze gospodarczym przeanalizowano budżety Miasta oraz plany inwestycyjne.

III. Przestrzenny

Wnioski dotyczące obszaru przestrzennego zawierają zagadnienia związane z warunkami zamieszkiwania w Mieście, m.in. zagospodarowanie przestrzenne, mobilność, infrastruktura sieciowa, mieszkalnictwo, zasoby przyrodnicze.

W celu odpowiedniego zaprezentowania wniosków płynących z uzyskanych informacji, użyto analizy SWOT (S Strengths – mocne strony; W Weaknesses – słabe strony; O Opportunities – szanse; T Threats – zagrożenia), identyfikując obszary problemowe i formułując rozwiązania, które w pozytywny sposób powinny wpłynąć na ograniczenie tych problemów.

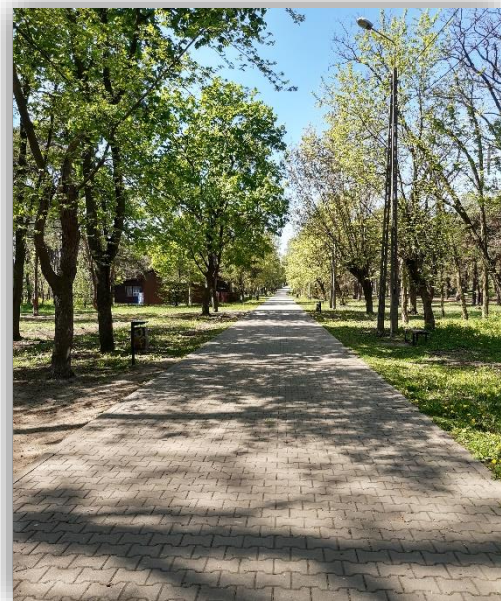

Wyznaczono cele i kierunki rozwoju zgodne z zapisami celów zawartych w dokumentach wyższego szczebla – wojewódzkich i powiatowych. Przy wyznaczaniu celów strategicznych uwzględniono zapisy wieloletniego planu finansowego, dochody i wydatki gminy oraz potencjał społeczny i gospodarczy.

Przy opracowywaniu Strategii wykorzystano dane z zgromadzone w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, analizy i raporty stanu środowiska publikowane przez WIOŚ, GIOŚ, WFOŚiGW, sprawozdania z gospodarki odpadami, a także opracowania planistyczne Miasta Łaskarzew (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), dokumenty programowe (Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łaskarzew na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, Program Rewitalizacji dla

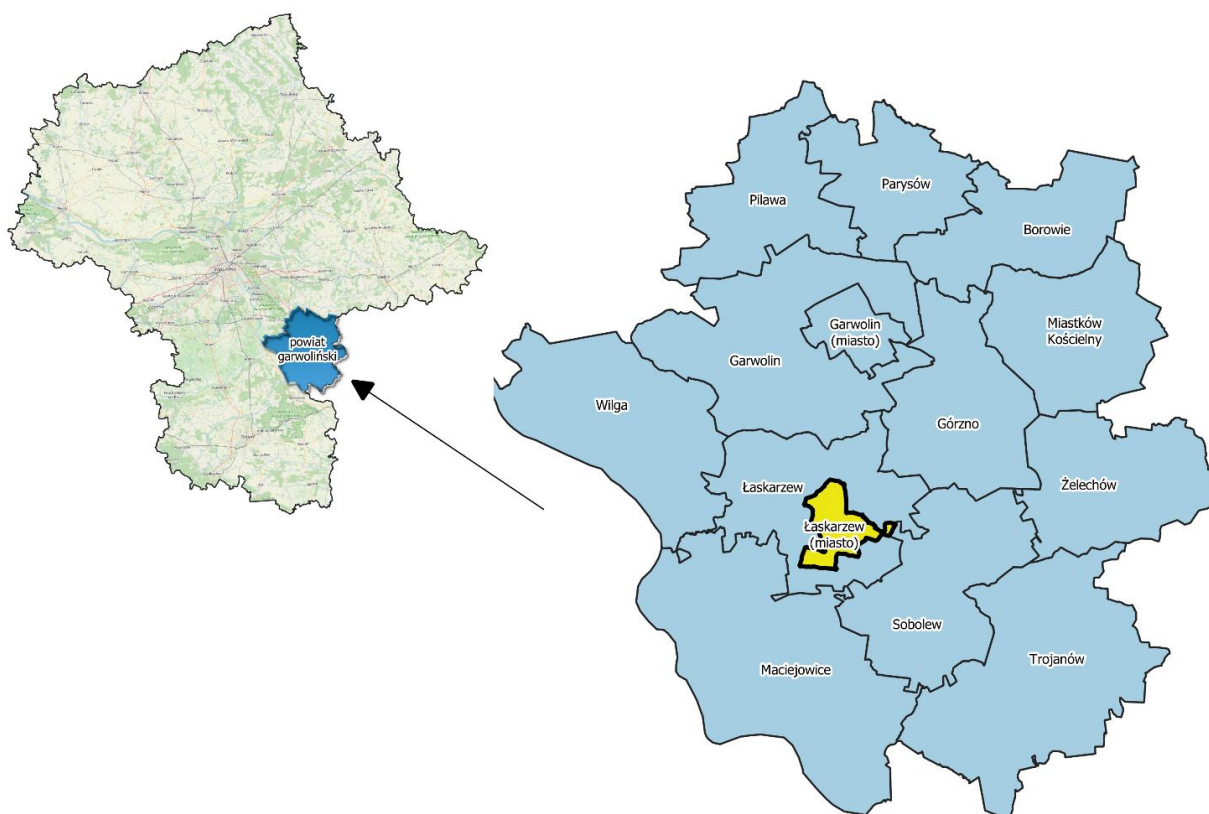
Miasta Łaskarzew na lata 2017-2023, Plan odnowy Miasta na lata 2019-2026) oraz sprawozdania jednostek organizacyjnych gminy (przedszkole, szkoły, policja, MOPS itp.). Wykorzystane zostały również dane, przygotowane przez poszczególne referaty Urzędu Miasta Łaskarzew oraz informacje z Raportów o Stanie Miasta Łaskarzew. Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, że realizacja tak określonej Strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie Gminy, tj. jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, prywatne podmioty gospodarcze, mieszkańców.

4. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA MIASTA ŁASKARZEW

Miasto Łaskarzew położone jest w południowo wschodniej części województwa mazowieckiego. Łączna powierzchnia jednostki wynosi 15,34 km² i razem z 216 innymi miastami w Polsce, Łaskarzew zaliczany jest do miast małych. Miasto wraz z 14 innymi gminami tworzy powiat garwoliński i położone jest w jego centralnej części nad rzeką Promnik w otoczeniu Lasów Garwolińskich. Miasto w grudniu 2021 roku zamieszkiwało 4 547 osób. Obszar Miasta leży w pasie krajobrazowym Nizin Środkowopolskich, w zasięgu dwóch jednostek fizjograficznych – Równiny Garwolińskiej, leżącej w obrębie Niziny Środkowomazowieckiej i Wysoczyzny Południowopodlaskiej. Jednostki te wchodzą w skład Nizin Środkowopolskich. Miasto Łaskarzew pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego, w którym mieści się siedziba władz miasta oraz siedziba władz gminy wiejskiej Łaskarzew.

Rysunek 1. Położenie Miasta na tle powiatu i województwa.

Źródło: Opracowanie własne.

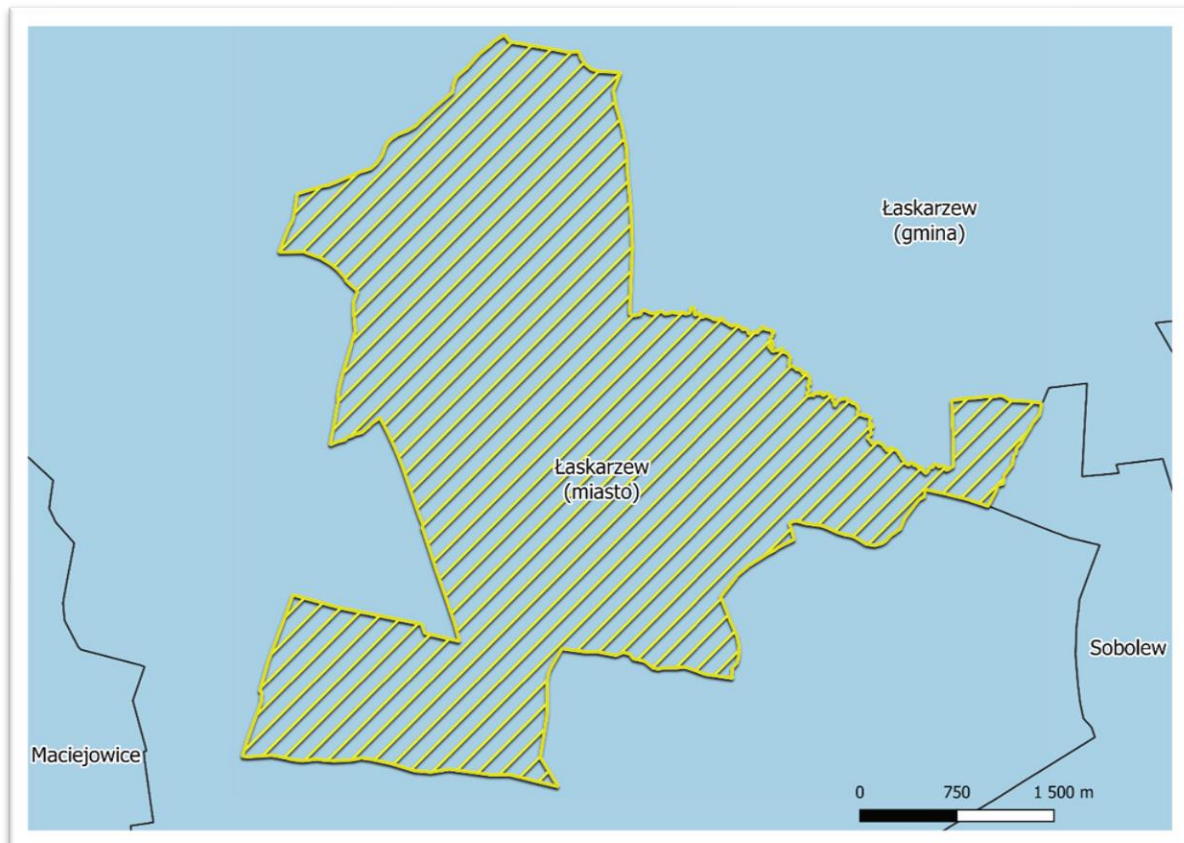

Oprócz Miasta Łaskarzew w powiecie garwolińskim znajdują się:

- Miasto Garwolin
- gminy miejsko – wiejskie: Pilawa, Żelechów;
- gminy wiejskie: Borowie, Garwolin, Górzno, Łaskarzew, Maciejowice, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Trojanów, Wilga.

Miasto Łaskarzew graniczy z gminą wiejską Łaskarzew oraz od wschodu z gminą Sobolew.

Rysunek 2. Położenie Miasta Łaskarzew na tle sąsiednich gmin.

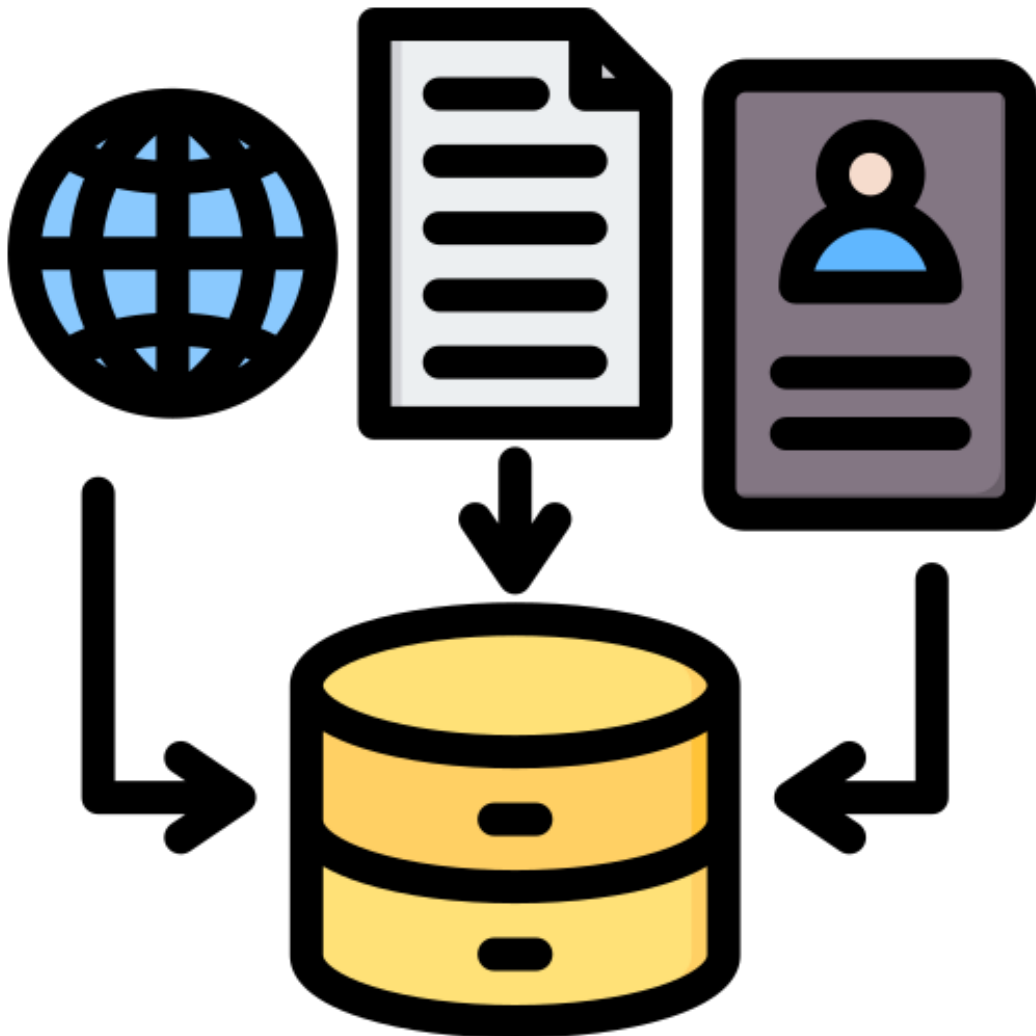

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z zapisami w „Planie rewitalizacji Miasta Łaskarzew na lata 2017-2023” Miasto w znacznej części posiada rolniczy charakter. Użytki rolne zajmują 949 ha, co stanowi 61,8% powierzchni, z czego na grunty orne przypada 766 ha (49,9%), łąki trwałe 104 ha (6,8%), pastwiska trwałe 76 ha (4,9%), sady 3 ha (0,2%). Lasy i grunty zalesione zajmują 367 ha, co stanowi 23,9% powierzchni. Wody zajmują łącznie 12 ha (0,8%), z czego większość stanowi rzeka Promnik. Powierzchnia dróg wynosi 69 ha (4,5%), a tereny administrowane przez PKP i inne tereny komunikacyjne zajmują 21 ha (1,4%). Powierzchnia terenów osiedlowych wynosi 105 ha (6,9%), w tym terenów zabudowanych 97 ha, niezabudowanych 4 ha, a terenów zieleni w granicach osiedli 4 ha. Nieużytki zajmują 8 ha.

WNIOSKI Z DIAGNOZY

5.1. OBSZAR SPOŁECZNY

Jednym z zasadniczych wyzwań, przed którymi stoi Miasto Łaskarzew są zmiany demograficzne. Na podstawie danych o ilości mieszkańców Miasta oraz prognozy ludności do roku 2030, zauważalny jest postępujący niekorzystny trend demograficzny, co oznacza zmniejszającą się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym. Bezpośredni wpływ na to zjawisko ma zmniejszający się przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji z terenu Miasta. W obrębie powiatu garwolińskiego ujemne saldo migracji odnotowano w 10 na 14 gmin. Trend zmiany struktury społeczeństwa, na starzejące się jest obserwowany od wielu lat na terenie całego kraju. Trendy w zakresie wyżej wymienionych mierników mogą być wskazówką dla decydentów przy planowaniu wydatków publicznych, między innymi związanych z kreowaniem przyszłej podaży rynku pracy czy realizacji polityki społecznej. Miasto Łaskarzew musi podejmować działania z uwzględnieniem konkretnych grup wiekowych lokalnej społeczności oraz ich sytuacji życiowej.

Niezwykle ważną kwestią w realizacji strategii rozwoju jednostki administracyjnej jest wypracowanie skutecznej formy komunikacji lokalnych władz z mieszkańcami. Obowiązkiem Urzędu Miasta jest informowanie mieszkańców o podjętych decyzjach poprzez publikację uchwał Rady Miasta w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej BIP). Jednakże nie ma ograniczeń prawnych do rozpowszechniania informacji za pomocą innych form komunikacji, ponieważ BIP nieczęsto jest używany przez mieszkańców jako źródło informacji. Może mieć na to wpływ bardzo oficjalny charakter BIP-u, gdzie najczęściej informacje mają format dokumentów i jest to środowisko mało atrakcyjne i przejrzyste dla obywatela. Konieczna jest poprawa funkcjonalności oficjalnej strony Urzędu Miasta na bardziej przejrzystą. Strona internetowa służy do kreowania wizerunku Miasta, zarówno do wewnątrz – przed własnymi mieszkańcami, jak i na zewnątrz – do potencjalnych inwestorów czy turystów. Ponadto działaniem wpływającym na jakość komunikacji z mieszkańcami jest również poprawa dostępności do usług bezpośrednio świadczonych przez Urząd Miasta oraz rozwój zdalnej obsługi. Możliwość załatwiania spraw poprzez platformy internetowe tzw. „e-administracja” jest niezbędna, głównie dla osób aktywnych zawodowo, które potrzebują alternatywy dla tradycyjnego sposobu załatwiania spraw w godzinach otwarcia Urzędu. Rozwój informatyzacji dotyczy niemalże wszystkich obszarów funkcjonowania w Polsce, dlatego niezbędne jest dostosowywanie usług i kadr.

---

*„Brakuje mi możliwości zdalnego załatwiania spraw.
Po prostu nie mam czasu chodzić do UM”*

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

W celu zwiększenia dopasowania wydarzeń rozrywkowych i edukacyjnych oraz inwestycji celu publicznego, w tym uchwał budżetowych Miasta, mieszkańcy oczekują upowszechnienia partycypacji społecznej, rozumianej jako udział mieszkańców w definiowaniu i rozwiązywaniu problemów lokalnych i podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących społeczności lokalnej. Wprowadzenie nowoczesnych metod komunikacji z mieszkańcami poprzez korzystanie z darmowych aplikacji umożliwiających tworzenie ankiet i formularzy internetowych, które następnie w prosty sposób można opublikować na stronie Urzędu oraz w portalach społecznościowych, daje możliwość komunikacji dwukierunkowej.

„Wprowadzenie nowoczesnych metod komunikacji z mieszkańcami – ankiety i formularze internetowe, umożliwienie w maksymalnym stopniu załatwiania spraw urzędowych przez internet, jednolity system zgłaszania uwag, problemów i propozycji przez mieszkańców (internetowy system zgłoszeniowy z możliwością śledzenia statusu danego zgłoszenia oraz interakcją w obie strony).”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Zwiększenie aktywności mieszkańców przyczyni się do podwyższenia efektywności i satysfakcji z realizacji wykonanych inwestycji w przestrzeni publicznej i organizowanych wydarzeń. Ważne jest nadanie właściwej rangi partycypacji i formalne zobowiązanie się władz miejskich do stosowania partycypacji jako elementu zarządzania miastem. Działania prowadzone na zasadzie współdziałania i partnerstwa mają większe szanse na powodzenie w realizacji celów rozwojowych. W celu zwiększenia dopasowania organizowanych wydarzeń Urząd Miasta planuje również powołanie funkcji animatora kultury, który zająłby się planowaniem i upowszechnianiem wydarzeń w środowisku lokalnym.

„Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami, działania włączające młodych w życie publiczne i współdecydowanie o przyszłości miasta (np. utworzenie Młodzieżowej Rady Miasta – także Rady miasta Seniorów).”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

W związku z przeprowadzaniem rozwoju cyfryzacji, niektórych usług Urzędu Miasta, koniecznym będzie podniesienie kwalifikacji pracowników do obsługi elektronicznych systemów obsługi obywateli. Pozyskiwanie nowych kompetencji cyfrowych przez pracowników samorządowych jest dofinansowywane z funduszy europejskich i KPO. Samorząd powinien zadbać, aby urzędnicy posiadali dobrą orientację techniczną.

Równocześnie koniecznym jest polepszenie systemu informacji dla mieszkańców, którzy nie mają dostępu do internetu oraz portali społecznościowych, szczególnie osoby starsze. Skutecznym rozwiązaniem jest przekazywanie informacji poprzez system wiadomości SMS oraz broszury i plakaty dystrybuowane na terenie całego Miasta, głównie na tablicach informacyjnych przed i w budynku Urzędu Miasta. Poprawa w zakresie informowania mieszkańców o różnorodnych działaniach i wydarzeniach może zostać osiągnięta poprzez kontynuację realizacji planów związanych z ustanowieniem parkingu czasowego na Rynku Dużym w Łaskarzewie (wypracowanie dogodnego limitu czasowego powinno odbyć się w porozumieniu z gminą wiejską Łaskarzew i mieszkańcami), aby zwiększyć dostępność do punktów administracyjnych i usługowych dla wszystkich mieszkańców.

Podczas diagnozy mieszkańcy wskazywali na problem z zasięgiem sieci komórkowych. Dostosowywanie infrastruktury telekomunikacyjnej do nowoczesnych technologii i zwiększanie zasięgu sieci jest niezbędnym elementem procesu rozwojowego. Zwiększające się zapotrzebowanie na dostęp do szybkiego łącza internetowego, podyktowane jest również aktualnymi wydarzeniami związanymi z pandemią koronawirusa i upowszechnieniem pracy oraz edukacji za pomocą narzędzi zdalnych. Aktywne uczestnictwo Urzędu Miasta w procesach decyzyjnych operatorów sieci komórkowych dotyczących decyzji lokalizacji nowych masztów przesyłowych może wpłynąć na rozwój sieci telekomunikacyjnej na obszarze Łaskarzewa. W czerwcu 2022 r. znowelizowane zostały przepisy dotyczące inwestycji polegających na budowaniu stacji bazowych telefonii komórkowej i zostały one wykreślone z katalogu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko. Procedury wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie są już wymagane. Na inwestorze spoczywają obowiązki, m.in. pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego przed uruchomieniem instalacji.

Kolejnym aspektem wymagającym reorganizacji jest transport publiczny, który w aktualnej konfiguracji nie spełnia zapotrzebowania mieszkańców Miasta Łaskarzew. Niezbędne jest ułatwienie komunikacji poza Miasto oraz synchronizacja kursowania autobusów z rozkładem kolejowym. Pozyskanie dofinansowania na autobus elektryczny i współpraca z sąsiednimi gminami skutecznie wpłynęłyby na utworzenie rentownego środka komunikacji. Ponadto na istniejącej oczyszczalni ścieków w Łaskarzewie jest możliwość zamontowania stacji ładowania dla autobusu, wykorzystującej odnawialne źródła energii.

„W mieście jest zbyt mała ilość połączeń komunikacji miejskiej do Garwolina, głównie w godzinach wieczornych, weekendy. - Uruchomienie połączenia komunikacji miejskiej do przystanku kolejowego – zsynchronizowanego z rozkładem jazdy pociągów pasażerskich - poprawa stanu technicznego przystanków autobusowych (poza Dużym Rynkiem). Poprawa dostępności informacji o rozkładach jazdy autobusów i pociągów – aktualne rozkłady powinny być dostępne na przystankach, w Internecie itd. - akcje informacyjne lub inne formy zachęty do korzystania z komunikacji publicznej.”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Diagnostując sytuację starzejącego się społeczeństwa, niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na modernizację istniejącego ośrodka zdrowia, który w obecnym systemie funkcjonowania nie zapewnia wszystkim pacjentom swobodnego dostępu do lekarzy. Niezbędnym jest również doposażenie ośrodka zdrowia w specjalistyczny sprzęt medyczny oraz zwiększenie liczby specjalistów. W przypadku braku możliwości zapewnienia konkretnych specjalizacji, koniecznym jest ułatwienie dojazdu do placówek medycznych w większych miastach, m.in. do Garwolina. W długofalowej perspektywie należy zaplanować i zrealizować inwestycję budowy nowoczesnego ośrodka zdrowia, który dopełni swoimi zasobami wachlarz działań na rzecz ochrony zdrowia.

Równoległe z ofertą świadczeń dla ochrony zdrowia powinny być kontynuowane inicjatywy aktywizacji osób starszych, które organizowane były w ramach działalności Klubu „Senior +”. W ramach Programu Senior + udostępniana jest infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. Zwiększenie ilości organizowanych wyjazdów do instytucji kultury oraz wycieczek krajoznawczych, które cieszyły się dotychczas największym zainteresowaniem. Program wieloletni „Senior +” na lata 2021-2025 jest programem rozwojowym,

a badania ewaluacyjne poprzednich edycji wyżej wymienionego Programu wskazują, że zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i aktywizacyjne dla seniorów będą wzrastać.

Działający na terenie Miasta Łaskarzew Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wszystkie zadania polityki społecznej państwa, mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Poprawa organizacji MOPS wiąże się z zwiększeniem liczby personelu oraz organizacją szkoleń doskonalących dla pracowników MOPS z obszarów pomocy i integracji społecznej, a także przeprowadzanie szkoleń z zakresu działań interwencyjnych w pracy socjalnej. Niezbędnym jest kształcenie nowych umiejętności i dostosowywanie usług socjalnych do potrzeb mieszkańców oraz zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom udzielającym wsparcia. Kontynuacja działań Urzędu Miasta z pozyskiwaniem środków dotacyjnych z krajowych Programów na cele społeczne realizowanych dotychczas. m.in. Asystent Rodziny, Senior +, Dobry Start i innych Programów uruchamianych w dalszej perspektywie czasowej. Na zmieniającą się strukturę demograficzną, należy również działać, w celu odwrócenia trendu spadkowego w ilości osób w wieku przedprodukcyjnym poprzez planowanie działań zachęcających młodych mieszkańców do pozostania na terenie Miasta.

„ Prowadzenie przez UM oraz jednostki organizacyjne badań i diagnozy społecznej wśród ludzi młodych pod kątem poznania ich potrzeb, oczekiwań, zainteresowań i powodów emigracji poza Łaskarzew. Opracowanie strategii zatrzymania młodych ludzi w mieście – we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami ”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Najpilniejszą inwestycją do zrealizowania, zgodnie z wynikami przeprowadzonej diagnozy, jest utworzenie żłobka na terenie Miasta. Realizacja zadania umożliwi rodzicom powrót do aktywności zawodowej. Urząd Miasta, w najbliższym czasie, zamierza wziąć udział w Programie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029. Udział w wyżej wymienionym Programie pozwoli uzyskać dodatkowe środki do utworzenia wyspecjalizowanego miejsca opieki nad najmłodszymi mieszkańcami.

„Strategicznym zadaniem urzędu miasta powinno być jego przystosowanie do młodych ludzi, głównie młodych rodziców poprzez utworzenie żłobka”.

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Wstępne plany realizacji zadania utworzenia żłobka, zakładają wyodrębnienie powierzchni w istniejącym budynku Publicznego Przedszkola „Leśny Zakątek”, aby dokonać weryfikacji rzeczywistego zapotrzebowania na ten rodzaj usług. W przyszłości planowana jest reorganizacja i przeniesienie przedszkola wraz z żłobkiem do budynku obecnego Zespołu Szkół nr 2.

System edukacji szkolnej oraz pozaszkolnej wymaga ciągłego doskonalenia w zakresie zarówno infrastrukturalnym i technicznym, jak i kadrowym. Konieczna jest kontynuacja pozyskiwania środków zewnętrznych na działania oświatowe i różnorodne zajęcia dla uczniów. Wspieranie talentów i zainteresowań uczniów, oferowanie pomocy w formie zajęć wyrównawczych i zajęć pozalekcyjnych. Podniesienie efektywności nauczania możliwe jest poprzez organizacje wsparcia w formie kursów doszkalających dla kadry pedagogicznej. W celu zmniejszenia odpływu osób młodych z terenu Miasta planowana jest współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w celu dostosowania programu nauczania do potrzeb rynku pracy.

Istnieje konieczność przeprowadzania modernizacji budynków szkół wraz z wyposażeniem oraz monitorowanie stanu infrastruktury wokół szkoły w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Ponadto w dalszym ciągu należy doposażać sale lekcyjne i pracownie komputerowe w sprzęt urozmaicający edukację, tj. tablice multimedialne, rzutniki. Działaniem pozytywnie wpływającym na poszerzenie zakresu edukacji jest kontynuacja udziału w inicjatywach typu „Laboratoria przyszłości”, dzięki którym uczniowie wspierani są w pozyskiwaniu kompetencji przyszłości z kierunków: nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka (ang. STEAM).

Wyniki diagnozy społecznej wskazują na konieczność poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych oraz organizacji miejsc do spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży. Realizacja planowanej budowy Hali Sportowej z pewnością wpłynie na zwiększenie różnorodności oferowanych zajęć. Utworzenie siłowni wewnątrz hali zwiększy jej atrakcyjność oraz zachęci większą ilość mieszkańców do dbałości o swoją fizyczną kondycję, bez względu na warunki atmosferyczne. Ponadto Urząd Miasta

planuje budowę skate-parku, na podstawie informacji od młodzieży o zapotrzebowaniu na tego rodzaju infrastrukturę sportową. Przy skate-parku planowane jest powstanie miejsca do spotkań, zadane i wyposażone w ławki. Stałym monitoringiem, w celu zapewnienia komfortu i bezpieczeństwa, objęte będą aktualnie istniejące obiekty rekreacyjno-sportowe. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości konieczne jest bezzwłoczne usunięcie wszelkich zagrożeń.

„Poszerzenie zakresu edukacji pozaszkolnej - koła zainteresowań w kilku dziedzinach, szkolny zespół muzyczny/chór, dodatkowe sekcje sportowe (a docelowo UKS) w tym także sekcja rowerowa – we współpracy z innymi jednostkami i organizacjami pozarządowymi (np. Biblioteką Miejską, DPT Bajka, oraz poprzez zadania zleczone prowadzone przez organizacje pozarządowe (np. sekcje gier, mikroelektroniki i Internetu Rzeczy, astronomiczna itp.)”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Należy kontynuować organizację wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych w instytucjach publicznych Domu Pracy Twórczej „Bajka” (DPT Bajka), Stowarzyszeniu Centrum Integracyjno Animacyjne (Stowarzyszenie CIA), Bibliotece Publicznej, klubie Promnik, dostosowywanych do różnych grup wiekowych. Zaleca się, aby tematyka zajęć była konsultowana z zainteresowanymi, przykładowo w formie ankiety elektronicznej w mediach społecznościowych. Należy również zadbać o odpowiednią promocję wydarzeń, aby przyciągały one większą liczbę chętnych. Niezwykle ważnym aspektem jest otwartość wszystkich wymienionych wyżej instytucji kultury i sportu na nowe inicjatywy mieszkańców. Możliwe jest udostępnianie powierzchni w budynkach użyteczności publicznej dla zainteresowanych uczestników. Promocja poprzez Urząd Miasta Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, którego celem jest rozwój działalności społecznej, aktywizacja i formowanie postaw obywatelskich. Program dedykowany jest organizacjom pozarządowym i umożliwia otrzymanie dotacji na realizację działań i projektów.

Przeprowadzona diagnoza wykazała, że obszar Miasta Łaskarzew ma potencjał turystyczny, jednakże jest on nie w pełni wykorzystywany ze względu na brak infrastruktury oraz kwestie związane z własnością terenu. Stwarzanie warunków do kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu jest niezwykle ważne dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Realizacja planowanej inwestycji „Rewitalizacja parku „Małpi Gaj” w Łaskarzewie” stworzy wyjątkową przestrzeń

rekreacyjno-wypoczynkową dla wszystkich mieszkańców Miasta. Planowana koncepcja zakłada budowę amfiteatru z ścianą do kina plenerowego, miejsc siedzących dla widowni strefę piknikową z wydzieloną przestrzenią na ogniska z konstrukcjami do grillowania. Ponadto koncepcja zakłada utworzenie ścieżki biegowej z elementami ścieżki zdrowia (stacje z opisami ćwiczeń), strefę parku linowego, drewniany trap spacerowy biegnący wzdłuż promenady rzeki Promnik z podestami wypoczynkowymi. Zachowana zostanie także duża część strefy parkowo-leśnej, którą planuje się wzbogacić rodzimą roślinnością.

„Powierzchnia dostępnych terenów zielonych/rekreacyjnych jest zdecydowanie zbyt mała. Mimo, że miasto Łaskarzew znajduje się w otoczeniu Lasów Państwowych i prywatnych to w samym mieście jedynym terenem zielonym jest Park Alejki oraz Park w Dużym Rynku. Takie miejsce można by było stworzyć jeszcze nad rzeką (altanka miejsca, ławeczki, tablice edukacyjne) w miejscu obok tzw. "pomnikarza" oraz wzdłuż całej rzeki oraz w Małpim Gaju.”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Przy terenie „Małpiego Gaju” na rzece Promnik stworzono koncepcję pomostu wypoczynkowego z przystanią kajakową. Zalecane jest również odnowienie infrastruktury parkowej w Parku Alejki oraz w obrębie Dużego Rynku, tj. nowe ławki, instalacja większej ilości oświetlenia typu LED, nowe nasadzenia, modernizacja alejek i chodników. Opisywane wyżej przedsięwzięcia zniwelują braki terenów rekreacyjnych i przyczynią się do poprawy jakości życia, jednocześnie wspomagając rozwój lokalnej gospodarki.

W okresie jesienno-zimowym zaleca się kontynuowanie wydarzeń typu „Kino za rogiem” i wykorzystania w tym celu powierzchni ogólnodostępnych w DPT Bajka oraz sali OSP Łaskarzew. Zwiększenie zainteresowania takim wydarzeniem można osiągnąć poprzez repertuar dostosowany do poszczególnych grup wiekowych i promowanie wydarzeń na stronie Urzędu Miasta oraz na forach w portalach społecznościowych. Zakup usług w platformie streamingowej i wykorzystanie projektora pozwoli na wyświetlanie popularnych filmów, seriali, bajek oraz transmisji sportowych. Organizacja tego typu wydarzeń publicznych może stać się niezwykle atrakcyjną rozrywką dla mieszkańców i nie wymaga dużych nakładów finansowych.

Podczas konsultacji społecznych będących częścią diagnozy stanu Miasta, mieszkańcy uznali, że ich komfort życia jest niski z uwagi na mało atrakcyjną ofertę wydarzeń kulturalnych, braków infrastrukturalnych i finansowych.

„Niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania Miasta jest zapewnienie obiektów kulturalnych oraz ośrodków rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z konsultacji społecznych do Strategii Rozwoju Miasta

W Mieście Łaskarzew cyklicznie organizowane są imprezy kulturalne oraz kiermasze, podczas których promowane są lokalne wyroby rękodzieła i specjały kuchni. Uroczyscie obchodzone są również Dni Miasta Łaskarzew. Rozwijanie potencjału i kapitału istniejącej instytucji kultury – DPT Bajka - przyczyni się do pobudzenia aktywności społecznej, a także poprawi relacje w środowisku lokalnym i może stać się miejscem promocji kultury regionu i „małej ojczyzny”. Poszerzenie aktywności kulturalnej, wymaga nie tylko działań ze strony władz Miasta, lecz także zaangażowania lokalnych działaczy społecznych w rozwój kultury oraz zainteresowania mieszkańców. Narodowe Centrum Kultury (NCK) organizuje Program Dom Kultury + 2023, w ramach którego można ubiegać się o środki na realizację 2 typów zadań. Działania podejmowane przy realizacji zadań służą inicjowaniu nowych praktyk w zarządzaniu instytucją kultury, odkrywaniu i pobudzaniu aktywności społecznej, wspomaganiu rozwoju kapitału społecznego i kulturowego, a także poznawaniu nowych możliwości współpracy z mieszkańcami. W zależności od wyboru zadania beneficjent otrzyma wsparcie od wskazanego przez NCK animatora lub mentora, aby skorzystać z wiedzy i doświadczenia w zakresie niezbędnym do realizacji zadania.

W szczególności sposób należy również zadbać o środowisko. Czyste środowisko ma istotne znaczenie nie tylko dla zwierząt i przyrody, ale także na zdrowie i dobrostan ludzi. Zwiększanie bioróżnorodności przyrodniczej, jednocześnie wpływającej na zdrowie mieszkańców można osiągnąć poprzez realizację oraz dbałość o aktualizację planów, programów i dokumentów strategicznych obowiązujących na obszarze Miasta. Ponadto zaleca się termomodernizację budynków gminnych i zwiększenie wykorzystania instalacji OZE, jako przykład dobrych praktyk dla mieszkańców.

Istotne jest, aby w dalszym ciągu pozyskiwać środki zewnętrzne na kampanie edukacyjne mające wypracowywać właściwe postawy w zakresie indywidualnego ogrzewania, gospodarki wodno-ściekowej i ograniczania ilości odpadów zmieszanych wśród mieszkańców.

„W okresie jesienno-zimowym, uważam, że policja/pracownicy urzędu powinni dbać, aby mieszkańcy przestrzegali zasad dot. palenia w piecach”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Zgodnie z publikacjami Europejskiej Agencji Środowiska zanieczyszczenia powietrza są jedną z głównych przyczyn przedwczesnych zgonów. Niezbędna jest kontynuacja kontroli palenisk domowych i promowanie realizacji wymogów uchwały antysmogowej na przykład podczas organizacji wydarzeń w mieście. Ponadto zwiększenie ilości oraz wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy typu LED. Na stan powietrza duży wpływ mają również prace modernizacyjne infrastruktury drogowej, przyczyniające się do redukcji emisji pyłów oraz zanieczyszczeń z transportu. Działania te pozwolą na stopniową likwidację bezklasowych urządzeń grzewczych i poprawę jakości powietrza.

W dalszym ciągu konieczne jest wspieranie mieszkańców poprzez działalność punktu konsultacyjnego „Czyste powietrze”, w którym udzielane są niezbędne informacje w zakresie składania wniosków o dofinansowanie do wymiany kotłów niespełniających norm emisyjnych. Szczególnie ważne jest wspieranie lokalnych inicjatyw edukujących społeczeństwo w zakresie poprawy jakości powietrza, takich jak Pajęczyna antysmogowa Łaskarzew. Jest to sieć monitoringu jakości powietrza w Łaskarzewie i najbliższej okolicy, która składa się z 6 czujników smogu.

Czujniki monitorują 5 parametrów powietrza, tj. PM2,5, PM10, temperaturę, wilgotność względną i ciśnienie atmosferyczne. Odczyty wykonywane są w trybie ciągłym co 3 minuty, a wszystkie dane są rejestrowane i na żywo przedstawiane na wykresach dostępnych na stronie internetowej inicjatywy. Takie działania w znacznym stopniu podnoszą świadomość mieszkańców o istotności przestrzegania zasad właściwego sposobu palenia w urządzeniach grzewczych i wyborze odpowiedniego opału.

Podczas diagnozy wykazano, że stan wód powierzchniowych w Mieście jest oceniony jako zły, co wpisuje się w niekorzystny bilans jakości wód na terenie całego kraju. Ma to związek z emisją zanieczyszczeń takich jak ścieki przemysłowe i komunalne oraz intensywne nawożenie. Kontynuacja rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz prowadzenie kontroli właściwej gospodarki wodno-ściekowej u mieszkańców

i prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych przez Urząd pozwala ograniczać wpływ zanieczyszczeń do wód. Skuteczność działań dążących do poprawy stanu wód zależy od współpracy zarówno na poziomie instytucjonalnym, jak i społecznym. Należy organizować programy edukacyjne na temat wpływu naszych przyzwyczajzeń i postaw na jakość zasobów wodnych. Promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz likwidację starych zbiorników bezodpływowych oraz zachęcanie do wykonywania przyłączy kanalizacyjnych wpłynie na poprawę stanu wód powierzchniowych. Wykaz działań zmniejszających presje wywierane na wody powierzchniowe i podziemne zostały opublikowane w projekcie II aktualizacji Planu Gospodarki Wodami na obszarach dorzeczy (II aPGW). Dokument jest w trakcie procedury konsultacji społecznych i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po zakończeniu etapu konsultacji, dokument będzie podlegał procedurze legislacyjnej zmierzającej do przyjęcia w formie rozporządzenia (planowane w marcu 2023 roku).

Dla **RW20001925349 – Promnik** – którego stan wód oceniono jako zły i zagrożony jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych wyznaczono następujące działania:

- ✔ Realizacja działań wyszczególnionych w VI aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- ✔ Weryfikacja programu ochrony środowiska w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do wody i powietrza, substancji będących czynnikami stwierdzonej presji chemicznej w wodzie oraz redukcji dopływu substancji priorytetowych ze zlewni do JCWP;
- ✔ Działania kontrolne przestrzegania przez rolników rozporządzenia z dnia 12 lutego 2020r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” zgodnie z art. 108 prawa wodne, tj.: 1) stosowania programu działań, 2) spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, 3) stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem;
- ✔ Promocja działań wynikających ze zbioru zaleceń dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia zanieczyszczenia związkami azotu i fosforu, w tym w szczególności działania ograniczające migrację biogenów wraz ze spływem powierzchniowym oraz działania wynikające z Kodeksu doradczego dobrej praktyki rolniczej dotyczącej ograniczenia emisji amoniaku. Działania doradcze

ukierunkowane są na: doradztwo technologiczne, pomoc rolnikom w ubieganiu się o przyznanie pomocy finansowej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych. Działania edukacyjne dotyczące właściwego sposobu stosowania środków ochrony roślin (pestycydów).

Za realizację wyżej wymienionych działań jednostkami odpowiedzialnymi są Organy wykonawcze województwa, powiatu i gminy - właściwe w sprawach programów ochrony środowiska, przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne w danej gminie w zakresie operacyjno-wykonawczym, Wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego, Inspekcja Ochrony Środowiska. W 2020 roku opracowany został również „Podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych” na zlecenie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, który to zawiera szczegółowy katalog działań reanturyzacyjnych dla rzek.

Zwiększenie świadomości na temat ekologii, „dbanie o zieleń i czystość w mieście poprzez przykład”. Współpraca ze szkołami, innymi państwowymi organizacjami wielkomiejskimi w temacie organizacji donic bądź wyznaczonych kwietników i opieki nad nimi. NIEZBEDNY MONITORING NEWRALGICZNYCH MIEJSC MIASTA.

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Gospodarka odpadami w Mieście jest prowadzona właściwie, prowadzone są odbiory wszystkich frakcji odpadów komunalnych od mieszkańców. Ponadto do dyspozycji mieszkańców jest również Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie Miasta. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że ilość wytwarzanych odpadów ogółem wzrasta. Pozytywnym aspektem jest równoczesny wzrost udziału odpadów segregowanych w ogólnej masie wszystkich odpadów oraz zmniejszające się poziomy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Przewiduję się kontynuację działań informacyjno-edukacyjnych o znaczeniu zbierania odpadów selektywnie i możliwych wzrostach opłat za odbiór odpadów w przypadku niestosowania się do segregacji. Dalsze zachęcanie do zmniejszania ilości wytwarzanych odpadów poprzez zwolnienia z części opłat, tak jak w przypadku mieszkańców kompostujących odpady w kompostownikach przydomowych.

Dążenie całego społeczeństwa do zmniejszenia strumienia odpadów ogółem i osiągnięcia w kolejnych latach wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania. Urząd Miasta powinien kontynuować organizację dofinansowań dla mieszkańców do odbioru i utylizacji wyrobów zawierających azbest, które przyczynią się do zmniejszenia zagrożenia ekspozycji mieszkańców na pył azbestowy oraz spełnienia ustaleń zawartych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Łaskarzew na lata 2021-2032.

Konsultacje społeczne wykazały również problem dotyczący bezdomności zwierząt w Mieście. Działania profilaktyczne ograniczają niekontrolowany przyrost bezdomności zwierząt, zwiększają ich dobrostan oraz zmniejszają coraz wyższe koszty utrzymania, coraz większej liczby bezdomnych zwierząt. Odpowiednio prowadzone akcje edukacyjne dla mieszkańców oraz przemyślane opracowanie gminnego programu zapobiegania bezdomności zwierząt i opieki nad zwierzętami bezdomnymi mogą prowadzić już w kilkuletniej perspektywie do obniżenia wskaźników bezdomności zwierząt oraz zmniejszenia wydatków na ten cel. Wybór odpowiednich działań edukacyjnych, powinien być dopasowany do uwarunkowań lokalnych, dających nadzieję na dotarcie do jak największej liczby mieszkańców. Konsultacje społeczne projektu gminnego programu zapobiegania bezdomności zwierząt i opieki nad zwierzętami bezdomnymi w gminie, zwłaszcza gdy zostaną w odpowiedni sposób rozpowszechnione informacje o ich prowadzeniu, mogą pełnić ważną rolę edukacyjną.

Edukacji oraz informowaniu mieszkańców mogą służyć profile w mediach społecznościowych prowadzone przez Urząd Miasta. Ponadto w czasie organizowanych wydarzeń publicznych, mogą odbywać się prelekcje czy spotkania z działaczami organizacji zwierzęcych. W organizacji prelekcji i innych wydarzeń bardzo ważna jest współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi. Ponadto w przypadku stwierdzenia, że zwierzęta błąkające się po terenie Miasta, posiadają właścicieli, jednakże nie są objęte właściwą opieką, dla organów gmin i mieszkańców znaczenie ma przepis art. 10a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt (dalej zwane u.o.z.). Przepis ten reguluje kwestie, związane z puszczaniem psów luzem (ust. 3 – zakaz puszczania psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna). Zgodnie z art. 37 ust. 1 u.o.z., naruszenie zakazów określonych w art. 10a ust. 1–3 stanowi wykroczenie zagrożone karą aresztu albo grzywny.

Poczucie bezpieczeństwa należy do podstawowych potrzeb każdego człowieka i ma decydujący wpływ na funkcjonowanie każdej społeczności. Należy podejmować działania na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym o charakterze profilaktycznym - edukacja społeczeństwa - począwszy od zachowań uczestników ruchu drogowego, poprzez kontrolę stanu technicznego pojazdów. Należy również na bieżąco modernizować drogi oraz infrastrukturę towarzyszącą, tj. chodniki, znaki, światła, aby zmniejszać ryzyko wypadków. Ponadto należy zaplanować powiększenie sieci monitoringu miejskiego oraz wymianę wyeksploatowanych kamer.

Monitoring newralgicznych miejsc. Przejścia dla pieszych w kierunku szkół, terenów przyszkolnych. Alejek, Terenu dookoła Cmentarza, wzdłuż rzeki by móc zagospodarować tamtejszy teren rekreacyjnie.

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

W celu zwiększenia bezpieczeństwa i porządku publicznego utworzone zostało ogólnodostępne narzędzie – **Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa** (dalej KMZB) – będąca elementem procesu zarządzania bezpieczeństwem nadzorowanym przez Policję. KMZB opiera się na informacjach skatalogowanych w trzech płaszczyznach:

1. Informacje gromadzone w policyjnych systemach informatycznych,
2. Informacje pozyskiwane od społeczeństwa w trakcie bezpośrednich kontaktów z obywatelami, przedstawicielami JST, NGO oraz w trakcie realizowanych debat społecznych poświęconych bezpieczeństwu publicznemu,
3. Informacje pozyskiwane od obywateli (internautów) z wykorzystaniem platformy wymiany informacji.

Każdy mieszkaniec ma możliwość osobiście dodać zgłoszenie z opisem zagrożenia i załączyć zdjęcie lub inny dokument. Następnie jest udostępniona opcja monitorowania statusu zgłoszenia. Mapa zawiera wyraźne oznaczenia miejsc zgłoszeń oraz piktogramy wskazujące na rodzaj zagrożenia. Naniesienie zagrożenia na Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa nie wymaga rejestracji i jest bezpłatne.

5.2. OBSZAR GOSPODARCZY

Miasto Łaskarzew, jak wszystkie niewielkie ośrodki miejskie, dotknięty jest problemem odpływu ludzi i procesem starzenia się społeczeństwa. Ze względu na swoją bogatą historię związaną z intensywnym rozwojem handlu na swoim terenie, a później przemysłem skórzanym i obuwniczym posiada dobry potencjał do niwelowania skutków niekorzystnych trendów struktury populacji. Występowanie dużych zakładów, przebiegająca przez teren Miasta trasa kolejowa, atrakcyjne tereny inwestycyjne, otwartość władz samorządowych oraz aktywne społeczeństwo stanowią solidną bazę, dzięki której podjęte działania w obszarze gospodarczym mają szansę przynieść pozytywny rezultat. Łaskarzew, wymaga dalszych aktywnych działań, nie tylko ze strony władz samorządowych, ale również innych liderów życia gospodarczego.

Potrzebne są działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności naszego miast dla inwestorów z polski i zagranicy, posiadamy dobrą lokalizację przy trasie kolejowej, pomiędzy drogą krajową, a wojewódzką.

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Miasto ze swoim historycznym dziedzictwem w postaci ośrodka wypoczynkowego Świt oraz dostępem do walorów przyrodniczych w postaci okolicznych lasów urozmaiconych o polodowcową rzeźbę oraz sąsiedztwo rzeki Promnik powinno postawić na rekreacyjno-wypoczynkowy charakter.

Oznacza to skupienie się na rozwoju turystyki i stopniowe, jednoznaczne przenoszenie akcentów rozwoju gospodarczego na tę właśnie gałąź gospodarki. Zasadność tworzenia oferty turystycznej w Łaskarzewie przejawia się w walorach turystycznych jakimi charakteryzuje się Miasto:

- ✓ wypoczynkowe – tereny sprzyjające rekreacji – nad rzeką Promnik, okoliczne lasy.
- ✓ krajoznawcze – bogata historia miasta, okoliczna rzeźba polodowcowa.
- ✓ specjalistyczne – lokalne zrzeszenia wędkarskie, stowarzyszenia i grupy historyczne.

Rozpoczęcie działań o takim charakterze powinno wiązać się z realizacją koncepcji zagospodarowania terenów tzw. Małego Gaju (dz. nr 347/35). Formalnie teren jest

własnością Wspólnoty Gruntowej, jednak zaangażowanie mieszkańców oraz stowarzyszeń, starania Urzędu Miasta w kwestii pozyskania finansowania na realizację tego zadania oraz aspektu związanego z warunkami zabudowy obszaru zalewowego, które nie dopuszczają innej możliwości zagospodarowania terenu, dają podstawy do dialogu z właścicielami terenu. Koncepcja zagospodarowania obejmuje stworzenie infrastruktury rekreacyjnej wraz z możliwością turystyki wodnej. Perspektywicznie stwarza warunki do utworzenia rynku zbytu na usługi gastronomiczne, turystyczne i sportowe. Chcąc zniwelować sezonowość lokowanych usług, ofertę należy poszerzać o wycieczki rowerowe oraz wydarzeniami tj. Śladami historii miasta Łaskarzew, przy współudziale DPT Bajka oraz lokalnych organizacji. Dla zapewnienia zainteresowania nową atrakcją przy rzece Promnik, należy wdrożyć działania marketingowe na szczeblu co najmniej powiatowym, ale również korzystać z możliwości nowoczesnego marketingu internetowego i stworzenia kampanii promocyjnej, która będzie w stanie dotrzeć do mieszkańców dużych ośrodków miejskich na trasie kolejowej – Warszawa, Dęblin, Puławy, Lublin.

Powstanie nowych przedsiębiorstw w obszarze Miasta przyczyni się do wzrostu dochodów mieszkańców i budżetu Miasta, wzrostu liczby miejsc pracy oraz zachęty dla nowych mieszkańców, w szczególności w wieku produkcyjnym. Podstawową barierę, w kwestii rozwoju gospodarczego Miasta, stanowi brak dogodnych gruntów własnościowych pod inwestycje.

„Uzbrojenie” miejskich terenów inwestycyjnych i rozpoczęcie aktywnego poszukiwania inwestorów, promocja miasta poza jego granicami – ogłoszenia w prasie branżowej, udział w targach i innych wydarzeniach w celu promocji miasta i jego terenów inwestycyjnych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi (Wspólnota Gruntowa) w celu poszerzenia oferty terenów inwestycyjnych.”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Działająca na terenie jednostki Wspólnota Gruntowa przekazała obszary, pod potencjalne inwestycje zewnętrzne, w okolicy oczyszczalni ścieków. Teren ten objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem podstawowym dla zabudowy produkcyjnej. Chcąc uczynić ten obszar atrakcyjniejszym dla potencjalnych inwestorów, należałoby podjąć działania w celu uporządkowania stanu

zarówno formalnego, jak i technicznego. Przy zachowaniu obecnego stanu podziału tego terenu, istnieją warunki do założenia, w tym miejscu, kilku mniejszych przedsiębiorstw.

Kolejną możliwością jest dokonanie scalenia wszystkich działek z przeznaczeniem pod jeden duży zakład. Jednakże obecny stan terenu wymaga gruntownego uporządkowania zieleni, a w dalszym etapie wykonania uzbrojenia w podstawowe media oraz utwardzenia drogi dojazdowej. Przede wszystkim, należy dążyć do jak najmniejszego obciążenia budżetu Miasta kosztami dostosowania tego terenu, poprzez mechanizm partnerstwa publiczno-prywatnego. Równolegle należy stale prowadzić działania informacyjne o posiadanych działkach inwestycyjnych skierowanych do inwestorów zewnętrznych. Zaleca się opracowanie spójnego i atrakcyjnego programu promocji Miasta oraz konsekwentne realizowanie polityki promocyjnej z wykorzystaniem różnych form działań marketingowych. Ważnym elementem promocji powinna być prezentacja jej walorów, w szczególności wskazanie jako przykładów działających na terenie miasta firm, tak aby przekonać inwestorów do ulokowania swoich aktywów na jego terenie.

Miasto Łaskarzew, ze względu na brak połączenia bezpośredniego z drogą ekspresową S17 oraz oddaleniem od ważnych ciągów komunikacyjnych, ma utrudnione możliwości pełnego wykorzystania swoich walorów. Problem ten wpływa bezpośrednio na lokowanie się na terenie Miasta nowych przedsiębiorstw, ogranicza uzyskanie odpowiedniego rynku zbytu dla już istniejących oraz utrudnia mieszkańcom dostęp do największych lokalnych ośrodków miejskich.

„Atrakcyjność gospodarcza miasta Łaskarzew jest niestety słaba z powodu braku dojazdu do obwodnicy, Miasto przez to traci na atrakcyjności.”

Fragment wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Szansą na poprawienie sytuacji, połączenia Miasta Łaskarzew z ważnymi ciągami komunikacyjnymi, jest planowana budowa mostu na rzece Wisła pomiędzy Kozienicami, a Maciejowicami. Inwestycja realizowana jest przez powiat garwoliński i docelowo ma być połączeniem drogi wojewódzkiej nr 801 oraz drogi ekspresowej S17, a perspektywicznie trasa nabierze znaczenia tranzytowego. W trakcie konsultacji przebiegu planowanej drogi, łaskarzewski magistrat, uczestnicząc w rozmowach, może przedstawiać korzyści wynikające z lokalizacji trasy - w jak najbliższej odległości od Miasta - aby mieszkańcy mogli czerpać korzyści z dogodniejszego połączenia z drogą

o randze krajowej. Realizacja tego scenariusza znacząco wpłynie na rozwój Miasta w aspekcie społecznym i gospodarczym. Wysoki poziom dostępności komunikacyjnej Miasta, położenie w stosunkowo niedużej odległości od posiadających wysoki poziom usług rynkowych i publicznych ośrodków miejskich, funkcjonujące połączenia kolejowe i stosunkowo niskie ceny nieruchomości pozwalają na zachęcenie nowych mieszkańców do osiedlania się na terenie Miasta. Przyciąganie nowych mieszkańców do Miasta wiąże się z koniecznością rozszerzenia oferty budownictwa mieszkaniowego. Potencjalne tereny pod zabudowę mieszkaniową znajdują się w południowej części Miasta, przy ul. Tadeusza Kościuszki. Tereny te nie są własnością Miasta i perspektywiczne plany zabudowy należałoby wypracować w drodze dialogu z Wspólnotą Gruntową.

W celu utrzymania kondycji rynku pracy, zalecane są spotkania konsultacyjne z lokalnymi przedsiębiorcami w celu weryfikacji potrzeb, zarówno w kwestiach inwestycyjnych, jak i zasobów ludzkich. Współpraca przy rozbudowie infrastruktury kanalizacyjnej jest przykładem dobrej komunikacji między władzami samorządowymi, a przedsiębiorcami. Firmy we własnym zakresie przygotowały projekt zgodny z zapotrzebowaniem Miasta, z kolei Urząd realizuje inwestycje według wyznaczonych wytycznych.

„Współpraca z przedsiębiorcami i szkołami w mieście w celu dostosowania oferty edukacyjnej (na poziomie szkół zawodowych i średnich) do potrzeb rynku pracy w mieście (np. utworzenie nowych profili zawodowych w szkole branżowej).”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na techniczną kadre wymagana przez największe lokalne przedsiębiorstwa, planowane jest dostosowanie oferty nauczania w Zespole Szkół nr. 1 wzbogacone o możliwość wykonania praktyk, zwiększając tym samym możliwość zatrudnienia na terenie Miasta i pozostanie młodych ludzi. Powszechną praktyką w dużych przedsiębiorstwach jest outsourcing zewnętrzny, który dzięki odpowiedniemu dialogowi pomiędzy interesariuszami, mógłby opierać się na lokalnie działających małych i średnich podmiotach.

Miasto Łaskarzew w dalszym ciągu, poprzez racjonalnie zarządzać budżetem, dąży do niwelowania zadłużenia budżetu Miasta. Ustawowo aktualny próg zadłużenia znajduje się w dopuszczalnych granicach dla jednostek samorządu terytorialnego i organy

opiniujące budżet nie wnoszą uwag, jednakże dla polepszenia elastyczności finansowej samorządu, należy ten aspekt stale poprawiać. W przypadku konieczności realizowania niezbędnych inwestycji, zaleca się nie kumulować kapitału po stronie dochodów, lecz efektywnie inwestować. Prowadzone przez Miasto przedsięwzięcia związane z poprawą infrastruktury drogowej oraz sieciowej są fundamentem dla rozwoju gospodarczego obecnych działalności, jak i nowo powstających. Ponadto utrzymywanie stabilnej polityki podatkowej wpływa na większe zainteresowanie ze strony przedsiębiorców do zakładania biznesu na terenie Miasta.

Należy podkreślić, że obecnie prowadzone działania, polegające na finansowaniu przedsięwzięć i inwestycji przez Władze Miasta, w większości pokrywane ze środków zewnętrznych - krajowych i europejskich – pozyskanych w formie grantów, dotacji i dofinansowań , które wpływają na systematyczne zmniejszanie się kwoty zadłużenia.

Niezbędne są działania naprawcze w obszarze lokalnego rynku pracy, które poprzez wsparcie Urzędu Miasta, z zachowaniem kluczowej roli publicznych służb, na czele z Powiatowym Urzędem Pracy w Garwolinie obejmują: aktywizację zawodową i dostosowanie kwalifikacyjne osób pozostających bez pracy. W szczególności należy zadbać o osoby w trudnej sytuacji na rynku pracy, które długotrwale pozostają bez pracy. W gminach powiatu garwolińskiego, takie osoby stanowią ponad połowę wszystkich osób pozostających bez pracy, wobec czego należałoby wzmocnić działania oraz kampanie społeczne ukierunkowaną na tę grupę osób.

„Utworzenie komórki organizacyjnej w Urzędzie Miasta – jako punktu informacyjnego dla inwestorów (także indywidualnych), punktu wsparcia w procesach inwestycyjnych oraz promocji poza granicami miasta. Systematyczny kontakt z działającymi przedsiębiorcami w celu poznania ich oczekiwań i problemów (może to realizować ww. komórka).”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

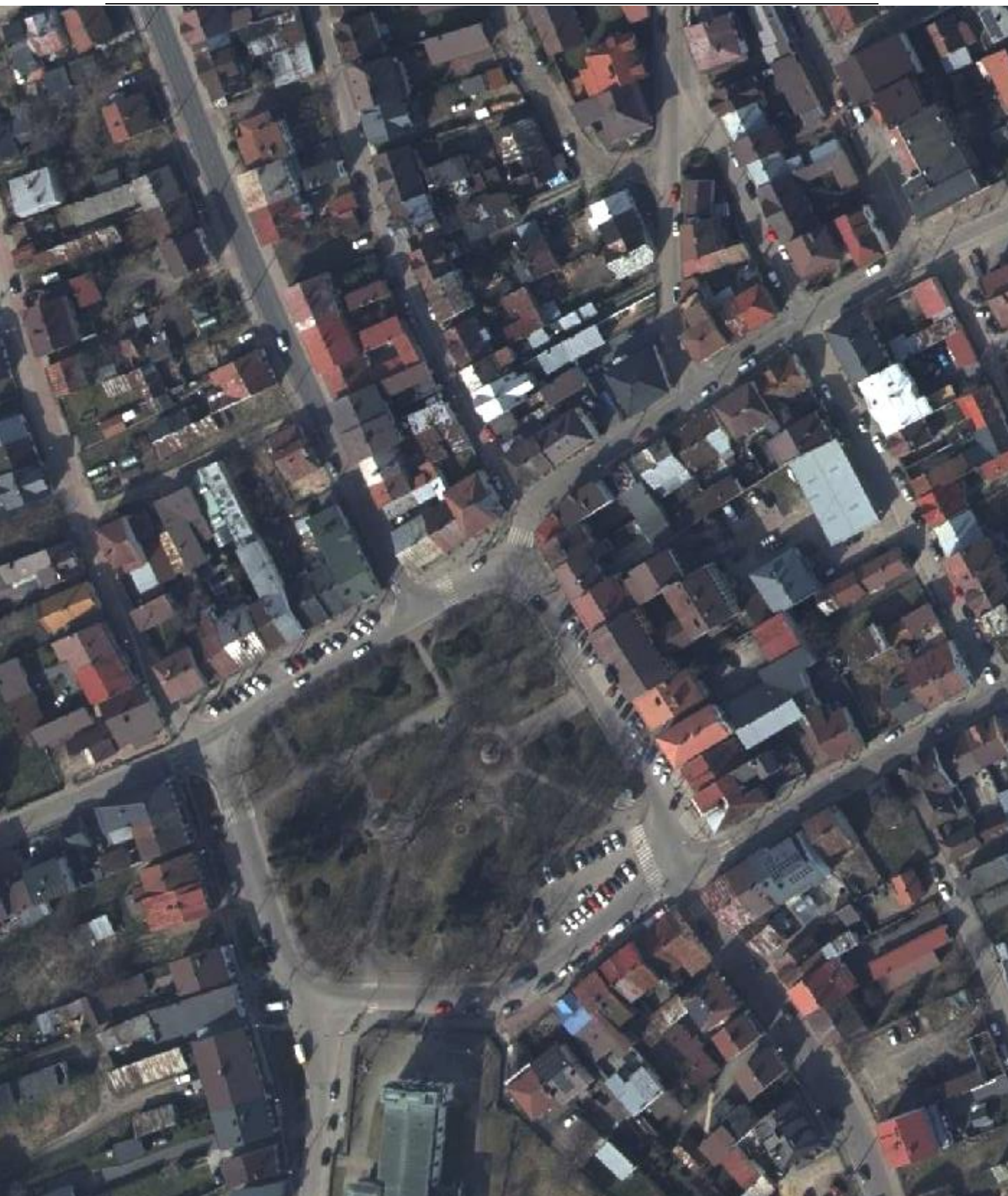
Współpraca pomiędzy samorządem, a wyżej wspomnianym Powiatowym Urzędem Pracy w Garwolinie mogłaby być realizowana w siedzibie DPT Bajka. Przestrzeń jednostki miejskiej jest doskonałym miejscem do prowadzenia spotkań, warsztatów oraz konsultacji z pracownikami Urzędu Pracy. Niezwykle korzystne może okazać się

doradztwo ukierunkowane na tworzenie i rozwój małej przedsiębiorczości wśród osób wchodzących na rynek pracy. Przy obecnym poziomie rozwoju technologicznego usługi dla sektora nowych technologii, rozrywki, reklamy czy doradztwa mogą być realizowane z dowolnego miejsca. Często u osób z pomysłami na własny biznes, problem rodzi się na etapie finansowania, dlatego naprzeciw powinna wyjść szeroka kampania informacyjna na temat możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych (w szczególności nowa perspektywa finansowa UE 2021-2027- środki na otwarcie działalności gospodarczej), czy współpraca z instytucjami otoczenia biznesu. Dodatkowo Biuletyn Informacyjny Miasta Łaskarzew mógłby utworzyć rubrykę dla reklam nowo powstałych działalności na terenie Miasta. Kontynuacją tego działania, mogłaby być zamieszczona na stronie internetowej baza przedsiębiorstw działających na terenie Miasta. Należy dążyć do budowy więzi pomiędzy przedsiębiorstwami, a lokalną społecznością w myśl zasad społecznej odpowiedzialności biznesu. Przedsiębiorstwa powinny aktywnie uczestniczyć w wydarzeniach lokalnych. Ponadto kreowaniu atrakcyjnego i bezpiecznego otoczenia inwestycyjnego powinna towarzyszyć sprawna obsługa administracyjna.

Targowisko miejskie, jako kultywator tradycji nadania Łaskarzewowi praw do jarmarku, stanowi dwa razy w tygodniu żywe miejsce handlu, uzupełniając swoim asortymentem ofertę okolicznych marketów oraz sklepów. Miejsce to z jednej strony zaspokaja potrzeby mieszkańców, ale również pozwala na skrócenie łańcucha dostaw, dając szansę na zwiększenie marży dla rolników oraz przedsiębiorców. Miasto, jako organizator oraz dzierżawca obszaru targowiska, stara się o przejęcie tego terenu poprzez zasiedzenie, decyzją administracyjną. Następnym etapem powinna być organizacja infrastruktury obiektu targowego poprzez wykonanie oświetlenia, wykonania przyłączy do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej, wykonanie odpływów wody deszczowej. Ulokowanie zadaszonych stoisk powinno zająć powierzchnię zapewniającą komfortową strefę handlową, a także miejsca parkingowe oraz obiekty sanitarnohigieniczne.

5.3.   OBSZAR ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Samorząd Miasta Łaskarzew dysponuje narzędziami planowania przestrzennego, kształtowania przestrzeni oraz ochrony krajobrazu i miejsc szczególnie ważnych dla lokalnej społeczności. Strategia zakłada ich efektywne wykorzystanie, w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego, przy udziale aktywnej ochrony oraz poprawy stanu środowiska. Każde miasto posiada inne uwarunkowania, które kierunkują podejmowane działania. Dotychczasowe niewielkie pokrycie terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz utworzone w 1999 roku studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Łaskarzew zostaną zastąpione proponowanymi instrumentami, w drodze nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan ogólny gminy to nowy instrument planistyczny o zasięgu gminnym i charakterze obligatoryjnym, za pomocą którego samorząd dostanie większą możliwość tworzenia polityki przestrzennej. Uchwalany będzie w randze aktu prawa miejscowego. Zawarte w nim ustalenia będą wiążące dla planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Głównym wyzwaniem stojącym przed miastem jest wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny. Kluczowym działaniem jest tworzenie nowych koncepcji zagospodarowania obszarów strategicznie ważnych dla Miasta oraz mieszkańców Łaskarzewa, w celu zainicjowania dialogu z Wspólnotą Gruntową.

„Powstanie nowych miejsc pracy (zakłady), tereny przeznaczone pod budowę osiedli mieszkaniowych. Priorytetowe jest doprowadzenie do przejęcia terenów leżących na terenie miasta, a będących własnością Spółki Rolno-Leśnej.”

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Kolejnym krokiem powinno być prowadzenie kampanii społecznej, wskazującej walory społeczne, gospodarcze czy środowiskowe poszczególnych obszarów Miasta, uzasadniając właścicielom gruntów istotność przekazania ich Miastu lub umożliwienie dzierżawy terenu na realizację przedsięwzięć. Ostatnim etapem procesu będzie pozyskiwanie finansowania na zaplanowane inwestycje przy pomocy, zarówno środków budżetu Miasta Łaskarzew, jaki i dofinansowań zewnętrznych czy partnerstwa publiczno-

prywatnego. Pilotażowo zastosowanie proponowanego schematu powinno zostać przeprowadzone w przypadku rewitalizacji terenów parku Małpi Gaj.

Ponadto dialog w sprawie zagospodarowania gruntów powinien być prowadzony również z Nadleśnictwem Garwolin. Lokalne stowarzyszenia, działające na terenie Miasta, postulują o zagospodarowanie terenów leśnych i wyposażenie ich w elementy małej architektury.

Dbłość o zieleni i tworzenie błękitno-zielonej infrastruktury Miasta są niezwykle ważne w kontekście zagospodarowania przestrzennego i jego wpływu na przestrzeń publiczną. Rośliny stanowią naturalne ekrany, będące barierą dla spalin, hałasu, nadmiernego przegrzania i innych często niekorzystnych dla człowieka czynników powstających w mieście. Większość terenów zielonych, będących w granicach Miasta, jest własnością Lasów Państwowych, a nadzór nad nimi sprawuje Nadleśnictwo Garwolin. Miasto bezpośrednio zajmuje się w głównej mierze zielenią urządzoną. Konieczna jest kontynuacja działań dążących do zrównoważonego rozwoju przestrzeni publicznej z terenami zieleni, poprzez planowanie przestrzenne. Prowadzenie nowych nasadzeń, uporządkowanie istniejącej zieleni w Parku Alejki, obszary wzdłuż rzeki Promnik, zieleni na Rynku Małym i Dużym oraz renaturyzacja rzeki Promnik wpłyną na wzmocnienie walorów środowiskowych terenów Miasta. Ponadto kluczowym dla Miasta powinna być ochrona terenów zielonych takich jak Pasternik, który jest siedliskiem dla wielu gatunków ptaków i miejscem pozwalającym na magazynowanie wód.

„Program nasadzeń w nowych miejscach oraz uzupełnienie zadrzewienia w miejscach usunięcia lub obumarcia, wprowadzenie nowoczesnego podejścia do zieleni – np. łąki kwietne, unikanie koszenia traw (poprzez wytyczenie obszarów niekoszonych, „debetonizacja” miasta – stosowanie „zielonych” utwardzeń na drogach, parkingach i chodnikach (tj. przepuszczalnych dla wody i/lub roślinności)”

Fragment wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Doposażenie w niezbędne narzędzia, sekcji w Referacie Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, która jest odpowiedzialna za zajmowanie się bieżącymi naprawami w infrastrukturze oraz porządkowaniem zieleni miejskiej, korzystnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i zwiększy estetykę przestrzeni publicznej.

Chcąc wpływać na atrakcyjność osadniczą oraz inwestycyjną Łaskarzewa, należy stale podnosić spójność układu komunikacyjnego oraz poziom sieciowej infrastruktury technicznej. Szansą na poprawę skomunikowania Miasta z trasą S17 jest zbudowanie na rzece Wisła mostu łączącego Kozienice z Maciejowicami, którego trasa docelowo ma pozostać doprowadzona do drogi ekspresowej. Aktywny udział samorządu przy podejmowaniu działań infrastrukturalnych, dążących do korzystnego połączenia z łącznikiem, ograniczy negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na obszary zabudowane i przede wszystkim na bezpieczeństwo mieszkańców. Równocześnie przyczyni się do modernizacji istniejącej infrastruktury drogowej oraz powiązanej (pieszej, rowerowej, parkingowej, oświetleniowej itp.).

„Miasto Łaskarzew powinno rozwijać swój potencjał turystyczny, mamy piękne tereny nad Promnikiem, które powinny zostać przystosowane do organizacji imprez masowych, jak również do letniego wypoczynku nad wodą....”

Fragment wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Mając na uwadze potencjał osadniczy Miasta, jego walory przyrodnicze w postaci okolicznych terenów leśnych oraz bliskość rzeki Promnik, korzystną lokalizację na trasie linii kolejowej, pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami miejskimi, istnieje potencjał do kształtowania Miasta Łaskarzew w koncepcji **miasta satelickiego.**

Największym wyzwaniem, w tym obszarze, pozostaje brak gruntów w posiadaniu Miasta. Zasadniczą kwestią jest porozumienie ze Wspólnotą Gruntową, w celu przeznaczenia oraz promocji obszarów pod inwestycje mieszkaniowe. Najbardziej wartościowymi lokalizacjami pod nową zabudowę mieszkaniową stanowią tereny po dwóch stronach ulicy Tadeusza Kościuszki oraz pomiędzy ulicą Alejową, a Dąbrowskiego tzw. Ligówki. W celu realizacji takich inwestycji samorząd może skorzystać z programu Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej. Zakłada ona bezpośrednią pomoc finansową, udzielenie preferencyjnego kredytu oraz korzystania z zasobu Krajowego Zasobu Nieruchomości, na których budowane będą mieszkania. Powołanie takiej spółki może odbyć się w partnerstwie z innymi samorządami w okolicy. Sukcesywna realizacja założeń, dotyczących poprawy zarówno kwestii społecznych (szkolnictwa, dostępności komunikacyjnej, rozwoju obszarów turystyczno-rekreacyjnych), jak i gospodarczych

(odpowiedź na ofertę inwestycyjną Miasta, łącznik z mostem na Wiśle) będzie bodźcem do rozwoju Łaskarzewa w koncepcji ośrodka satelity.

Silne więzi historyczne i lokalny patriotyzm przypominają o konieczności zadbania o miejsca, które zapisały się w dziejach Łaskarzewa. Lokalne grupy działania aktywnie propagujące historię Miasta widzą zarówno potrzebę, jak i proponują rozwiązania mające na celu renowację obiektów Letnisko I oraz II wraz z obecnym budynkiem poczty przy ulicy Alejowej 14. Podstawą do ubiegania się o środki zewnętrzne, z niewielkim udziałem budżetowym Miasta, będzie wprowadzenie obiektów do rejestru zabytków. Odnowione obiekty powinny uzyskać funkcję atrakcji turystycznej wraz z możliwością otwarcia przestrzeni dla stowarzyszeń funkcjonujących na terenie Miasta – organizowanie wystaw, spotkań, debat o historii Łaskarzewa.

Brak jest oznaczania miejsc ważnych historycznie, promowanie regionu, promowanie wydarzeń i osób związanych z historią miasta na skale ogólnopolska.

Cytat wypowiedzi mieszkańca z ankiety do Strategii Rozwoju Miasta

Szczegółowe założenia rozwojowe w zakresie funkcjonalno-przestrzennym Miasta Łaskarzew zawarto w rozdziale 10. niniejszej Strategii. Opisana została struktura użytkowania gruntów, a także na utworzonym modelu oznaczono potencjalne lokalizacje dla nowej zabudowy mieszkaniowej, tereny dla nowych działalności gospodarczych. Ponadto model przestrzenno-funkcjonalny zawiera planowane strategiczne inwestycje, wyznaczone na podstawie przeprowadzonej diagnozy obecnego stanu Miasta i oceny mieszkańców.

6. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Podczas przygotowywania Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023-2028 przeprowadzono badania ankietowe na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego, stanu środowiska, jakości edukacji oraz zagospodarowania przestrzennego. Mieszkańcy mieli możliwość wypełnienia ankiety w formie kwestionariusza on-line, udostępnionego na stronie Urzędu Miasta i poprzez zeskanowanie kodu QR umieszczonego na plakatach rozdyskrybuowanych na terenie całego Miasta. Głównym celem przeprowadzenia ankietyzacji było poznanie opinii mieszkańców w poszczególnych obszarach strategicznych, które będą podstawą do określenia priorytetów rozwojowych w nadchodzących latach. Ankietyzacja została przeprowadzona anonimowo w listopadzie 2022 roku. Respondenci odpowiadali na pytania zamknięte w 7 obszarach tematycznych, w skali od 1 do 5 - gdzie (1- bardzo źle, 2- źle, 3- przeciętnie, 4- dobrze, 5- bardzo dobrze) oraz nie mam zdania.

1. Infrastruktura i komunikacja

2. Społeczeństwo

3. Gospodarka

4. Środowisko

5. Edukacja

6. Sport i kultura

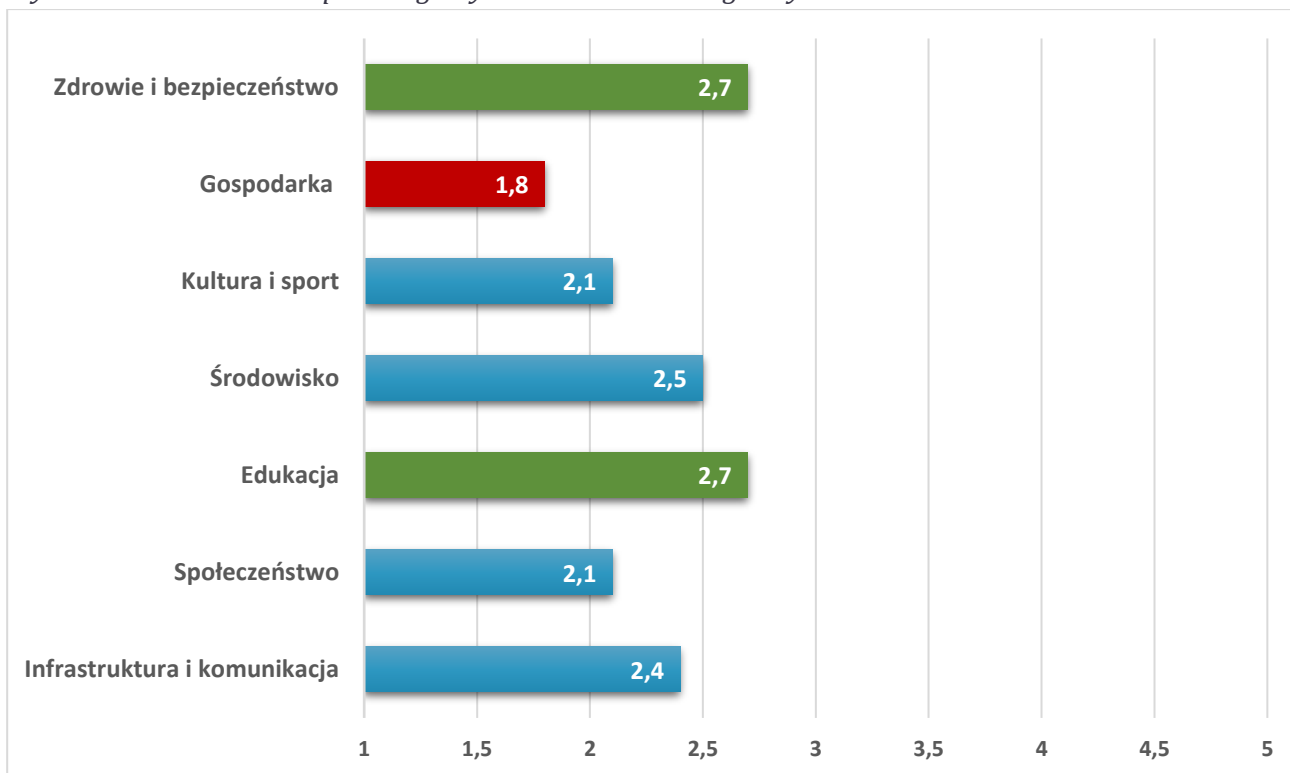

7. Zdrowie i bezpieczeństwo

Ponadto pod każdym obszarem znajdowało się miejsce do wolnej wypowiedzi, gdzie mieszkańcy mogli wpisać swoje sugestie, zastrzeżenia i wskazywać obszary, które ich zdaniem wymagają poprawy, a nie zostały ujęte w ankiecie. Niezwykle cennymi informacjami, uzyskanymi od mieszkańców podczas ankietyzacji, były również priorytety

inwestycyjne, którymi władze Miasta powinny zająć się w pierwszej kolejności. Uszczegółowienia zasobu danych z ankiet internetowych dokonano na zorganizowanych konsultacjach społecznych z mieszkańcami w grudniu 2022 roku. Cały Zespół opracowujący Strategię Rozwoju Miasta Łaskarzew przekazuje podziękowania dla wszystkich mieszkańców za aktywne uczestnictwo w przeprowadzanej diagnozie.

Wykres 1. Średnia ocen w poszczególnych obszarach strategicznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet.

Na podstawie ankiet określono, że mieszkańcy słabo oceniają kondycję Miasta. Najwyższą średnią ocen otrzymano w obszarach – Zdrowie i bezpieczeństwo oraz Edukacja, średnia ocena wyniosła 2,7. Z kolei najgorzej oceniono obszar - Gospodarka, gdzie średnia ocena wyniosła 1,8. Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,1 do 2,5. Średni wynik dla wszystkich diagnozowanych obszarów wyniósł 2,3. Zgodnie ze skalą mieszkańcy ocenili funkcjonalność Miasta poniżej przeciętnej. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych, w poszczególnych obszarach tematycznych, zostały przedstawione w Tabeli 1. poniżej.

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

OBSZAR	NAJLEPIEJ OCENIONE	NAJGORZEJ OCENIONE
Infrastruktura i komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dostępność do sieci wodociągowej ✓ Ilość przystanków autobusowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Dostępność do ścieżek rowerowych ✗ Jakość infrastruktury drogowej
Społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ✓ - Wsparcie osób starszych ✓ Jakość świadczonych usług przez UM 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Zatrzymanie emigracji osób młodych ✗ Możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego
Edukacja	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dostęp do edukacji przedszkolnej ✓ Jakość nauczania w szkołach 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Dostęp do edukacji pozaszkolnej ✗ Stan infrastruktury obiektów szkolnych
Środowisko	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Infrastruktura wodociągowa ✓ Niski poziom odczuwalnego hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Czystość powietrza ✗ Przeciwdziałanie bezdomności zwierząt
Kultura i Sport	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Promowanie i upowszechnianie historii Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Usługi i atrakcje turystyczne ✗ Miejsca sportowo-rekreacyjne
Gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość znalezienia pracownika z kwalifikacjami 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Możliwość zatrudnienia i rozwoju zawodowego ✗ Atrakcyjność gospodarcza Miasta
Zdrowie i bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wyposażenie OSP ✓ Szybkość reakcji służb na wezwanie 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Dostępność do usług medycznych ✗ Bezpieczeństwo w razie wystąpienia poważnych awarii oraz klęsk żywiołowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet.

Analiza zebranych od mieszkańców informacji pozwoliła na wskazanie głównych priorytetów inwestycyjnych z perspektywy mieszkańców, Tabela 2..

Tabela 2. Zdiagnozowane priorytety inwestycyjne.

Priorytety inwestycyjne	
⇒	Przekształcenie przestrzeni publicznych (miejsca spotkań dla mieszkańców),
⇒	Zwiększanie obszarów i pielęgnacja zieleni miejskiej,
⇒	Rozwój infrastruktury widowiskowo-sportowej,
⇒	Utworzenie żłobka,
⇒	Sprawny system komunikacji Urzędu Miasta z mieszkańcami,
⇒	Modernizacja i budowa dróg,
⇒	Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie),
⇒	Poprawa komunikacji poza Miasto,
⇒	Budowa infrastruktury gospodarczej (uzbrojenie terenów inwestycyjnych),
⇒	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
⇒	Rozbudowa infrastruktury turystycznej,
⇒	Budowa ścieżek rowerowych,
⇒	Realizacja koncepcji odwodnienia Miasta

Mieszkańcy w obszarze swobodnej wypowiedzi, znajdującym się w podsumowaniu ankiety wyrazili, że pomimo obszarów, w których są widoczne problemy oraz jest konieczność przedsięwzięcia działań rozwojowych, wyraźna jest poprawa funkcjonowania Miasta pod względem uzyskiwanych dofinansowań.

7. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to powszechnie wykorzystywane narzędzie, w jednostkach administracji publicznej, do diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie.

Tabela 3. Analiza SWOT dla Miasta Łaskarzew.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Duża powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo, które stanowią szansę dla rozwoju infrastruktury i oferty rekreacyjnej, ✓ Dostępność terenów pod nowe działalności gospodarcze umocowane formalnie w MPZP, ✓ Dostępność korzystnych lokalizacji pod nową zabudowę mieszkaniową, ✓ Duże zaangażowanie mieszkańców w działania podejmowane przez Miasto, ✓ Wysokie poczucie tożsamości lokalnej wśród mieszkańców oraz akcentowanie lokalnej historii i kultywowanie tradycji, ✓ Wysoka dostępność infrastruktury oświatowej oraz do opieki przedszkolnej, ✓ Bliskość dużych ośrodków miejskich -Warszawa i Lublin, ✓ Duża aktywność lokalnych klubów, stowarzyszeń i grup działania, ✓ Duży udział powierzchni biologicznie czynnej w ogólnej powierzchni Miasta, ✓ Dobra jakość jednolitych części wód	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Duży udział gruntów inwestycyjnych niebędących własnością Miasta, ✗ Brak dogodnego połączenia z drogą S17, ✗ Brak miejsca opieki dla dzieci do lat 3, ✗ Budynki użyteczności publicznej wymagające gruntownej modernizacji, ✗ Niedostatecznie rozwinięta funkcja usługowa, kulturowa i turystyczna, ✗ Niekorzystna struktura demograficzna Miasta, ✗ Ujemne saldo migracji, ✗ Duży udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych, ✗ Niski stopień skanalizowania Miasta, ✗ Istniejąca infrastruktura wodno-kanalizacyjna wymagająca modernizacji, ✗ Problemy społeczne mieszkańców z zakresie uzależnień, ✗ Niedostateczna ilość infrastruktury pieszej, ✗ Brak ścieżek rowerowych, ✗ Niski stopień pokrycia terenu

<p>podziemnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Duży udział środków na rozwój infrastruktury pozyskiwany ze źródeł zewnętrznych, ✓ Duża liczba wydarzeń dla mieszkańców, ✓ Niski wskaźnik przestępstw, wypadków, ✓ Wysoki wskaźnik zwodociągowania Miasta, ✓ Ciągła rozbudowa infrastruktury technicznej, ✓ Bezpośredni dostęp do transportu kolejowego, ✓ Obecność dużych przedsiębiorstw, zapewniających lokalną bazę zatrudnienia, ✓ Realizacja Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Miasta Łaskarzew na lata 2021-2025, ✓ Dystrybuowanie kwartalnego Biuletynu informacji Miasta Łaskarzew ✓ Prowadzenie kontroli palenisk przez UM, ✓ Utworzenie koncepcji odwodnienia Miasta Łaskarzew,	<p>obowiązującymi planami miejscowymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ Słaba jakość dróg gminnych, ✗ Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura odwadniająca w większości obszarów Miasta, ✗ Zwiększająca się masa ogólna odpadów zebranych z obszaru Miasta, ✗ Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów oraz konieczność modernizacji SPZOZ, ✗ Niewystarczająca ilość miejsc do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, ✗ Mała ilość form ochrony przyrody, ✗ Zła jakość jednolitych części wód powierzchniowych, ✗ Słaba jakość powietrza w okresie grzewczym ze względu na duży udział bezklasowych źródeł ciepła oraz stosowania niskiej jakości paliw, ✗ Duża ilość zwierząt poruszających się po Mieście bez opieki, ✗ Niedostatecznie rozwinięty system informowania mieszkańców o działaniach, ✗ Brak doświadczenia struktur administracyjnych w realizacji e-usług w administracji, ✗ Niski udział społecznej partycypacji w organizowaniu wydarzeń miejskich, ✗ Niski udział instalacji OZE,
---	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość zagospodarowania terenów strategicznie ważnych w funkcjonowaniu Miasta, pełne wykorzystanie posiadanych walorów, • Wzrost znaczenia kształtowania polityki przestrzennej poprzez stosowne regulacje prawne, • Podnoszenie poziomu warunków życia mieszkańców poprzez kształtowanie obszarów koncentracji usług, w tym publicznych i komercyjnych, zieleni publicznej oraz terenów rekreacyjnych, • Poprawa obsługi oraz komunikacji z mieszkańcami poprzez wprowadzenie nowoczesnych technologii, • Zwiększona ilość konsultacji społecznych w zakresie planowanych działań oraz wydarzeń, • Wypracowanie nowych kompetencji przez administrację publiczną (e-usługi) • Napływ nowych mieszkańców, • Aktywność i wsparcie merytoryczne dla organizacji pozarządowych, • Rozwój szkolnictwa dostosowanego do działających przedsiębiorstw na terenie Miasta, • Rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym systemów uzbrojenia komunalnego, • Ścisła współpraca z samorządami w regionie,	<ul style="list-style-type: none"> ! Brak gruntów inwestycyjnych w zasobach Miasta, ! Wysokie nakłady finansowe na uzbrojenie terenów inwestycyjnych, ! Trudność w znalezieniu odpowiedniego inwestora dla terenów inwestycyjnych, ! Konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy prowadzeniu inwestycji infrastrukturalnych oraz w pracach planistycznych, ! Konkurencyjność okolicznych jednostek administracyjnych, ! Potencjalny brak zainteresowania ze strony podmiotów prywatnych w sektor turystyczny, ! Niepozyskanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację projektów, ! Brak nawiązania współpracy w przypadku ponadlokalnych inicjatywach, ! Brak dogodnego połączenia komunikacyjnego z drogami o znaczeniu ponadlokalnym (S17, DK79), ! Utrzymujący się trend demograficzny – stopniowa depopulacja i starzenie się społeczeństwa, ! Mała świadomość mieszkańców o potrzebach związanych z

- Dostępność środków zewnętrznych na programy związane z infrastrukturą, środowiskiem i projekty społeczne,
- Pełne wykorzystanie nowych powiązań komunikacyjnych (droga ekspresowa S17, droga krajowa nr 79) dla rozwoju Miasta, a zwłaszcza dla zagospodarowania terenów aktywności gospodarczej i zwiększenie ilości usług,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego służąca utrwalaniu tożsamości lokalnej,
- Poprawa walorów estetycznych zieleni urządzonej w wyniku działań miejskich służb porządkowych,
- Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, przede wszystkim w zakresie ochrony zdrowia, szkolnictwa, kultury oraz sportu i rekreacji,
- Wzrastające zainteresowanie turystyką eventową (związaną z zorganizowanymi wydarzeniami, widowiskami, koncertami, itd.) na terenie Miasta,
- Zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii,
- Dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój alternatywnych źródeł energii

postępującymi zmianami środowiska,

- ! Niska motywacja do integracji i zaangażowania mieszkańców w sprawy Miasta,
- ! Pogarszająca się jakość powietrza oraz wód,
- ! Potencjalna degradacja zasobów naturalnych,
- ! Zmiany klimatyczne, powodujące ryzyko wystąpienia suszy lub powodzi,
- ! Zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi,
- ! Ryzyko stopniowej marginalizacji Miasta,

8. MISJA I WIZJA MIASTA ŁASKARZEW

Strategia Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023-2028 jest dokumentem, w którym przeprowadzono aktualną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej. Wyróżniono mocne strony samorządu równocześnie zwracając uwagę na obszary problemowe. Proces tworzenia i realizacji strategii wskazuje na jednoznaczne określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja to syntetyczna deklaracja oddająca podstawowe intencje władz samorządowych dotyczące rozwoju Miasta i pokazująca podstawę wszystkich celów strategicznych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Misja Miasta Łaskarzew brzmi:

Bezpieczna, kierująca się zasadą zrównoważonego rozwoju, z troską odnosząca się do dziedzictwa historycznego, wzmacniająca tożsamość lokalną, dbająca o środowisko naturalne i otwarta na nowych mieszkańców, inwestorów i turystów wspólnota samorządowa.

Z kolei wizja to obraz przyszłości, którą władze samorządowe chcą wykreować konsekwentną realizacją zapisów Strategii. Stanowi wyraz aspiracji społecznych i efekt wykorzystania szans rozwojowych przy jednoczesnej eliminacji problemów i zagrożeń. Wizja wynika z określonej misji i przedstawia pożądaną stan Miasta na koniec założonego horyzontu czasowego Strategii.

Wizja Miasta Łaskarzew jest następująca:

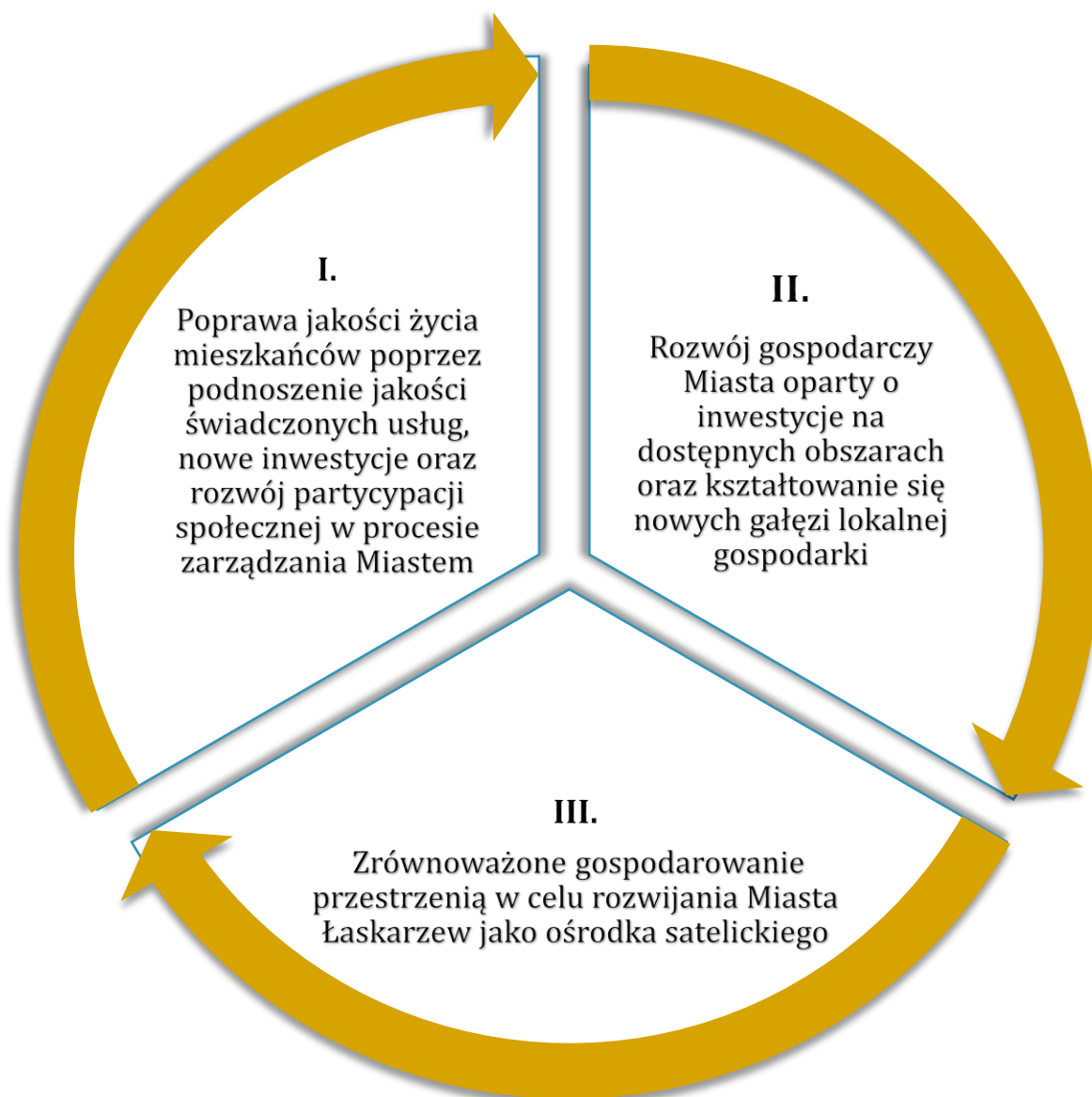
Przyjazne Miasto zapewniające mieszkańcom zadowalające warunki do zamieszkania, dokonywania wyboru z zakresie zatrudnienia, ułatwiający przemieszczanie się, satysfakcjonujący w zakresie wypoczynku i rekreacji oraz dążący do dalszych działań rozwojowych i inwestycyjnych.

9. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Miasta Łaskarzew, tj. oceny sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a następnie chcąc dążyć do osiągnięcia stanu Miasta, przedstawionego w wizji rozwoju, określono 3 cele strategiczne:

Rysunek 3. Cele strategiczne Miasta Łaskarzew.

Cele strategiczne Miasta Łaskarzew przedstawiają ramy rozwojowe w obszarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które bezpośrednio na siebie oddziałują i przenikają. Podstawą do podejmowania decyzji w obszarze gospodarczym lub społecznym, powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu

przestrzennego. Działania podejmowane w zakresie infrastruktury technicznej, będą miały swoje oddziaływanie w obszarze społecznym, gospodarczym, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan środowiska naturalnego. Cele osiągnięte w ramach obszaru społecznego i gospodarczego wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności przestrzeni. Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, których treść przedstawiono poniżej. Przedstawienie celów nie zostało sporządzone w sposób hierarchiczny, co oznacza, że każdy należy traktować równorzędnie z pozostałymi. Wspólna realizacja zadań określonych celami rozwoju pozwoli na pełne wdrożenie zapisów dokumentu strategicznego.

Tabela 4. Cele strategiczne i operacyjne Miasta Łaskarzew.

CELE STRATEGICZNE	
1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podnoszenie jakości świadczonych usług, nowe inwestycje oraz rozwój partycypacji społecznej w procesie zarządzania Miastem.	
CELE OPERACYJNE	
1.1	Zwiększenie atrakcyjności Miasta
1.2	Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi
1.3	Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego
1.4	Poprawa ochrony zdrowia
1.5	Rozwój kultury fizycznej i sportu
1.6	Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii o Ziemi Łaskarzewskiej
2. Rozwój gospodarczy Miasta oparty o inwestycje na dostępnych obszarach oraz kształtowanie się nowych gałęzi lokalnej gospodarki.	
CELE OPERACYJNE	
2.1	Wykorzystanie posiadanych terenów inwestycyjnych
2.2	Promocja gospodarcza Miasta
2.3	Dążenie do poprawy dostępności komunikacyjnej z drogami o znaczeniu krajowym
2.4	Pogłębiony dialog z działającymi na terenie Miasta przedsiębiorstwami
2.5	Tereny rekreacyjne nową gałęzią gospodarki
2.6	Stabilna polityka budżetowa i podatkowa samorządu
2.7	Promocja postawy przedsiębiorczej i pomoc osobom długotrwale bezrobotnym

3. Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią w celu rozwijania Miasta Łaskarzew jako ośrodka satelickiego.

CELE OPERACYJNE

- 3.1** Uporządkowanie dokumentów dotyczących polityki przestrzennej
- 3.2** Dążenie do zagospodarowania ważnych dla Miasta obszarów
- 3.3** Podnoszenie spójności i jakości układu komunikacyjnego oraz sieciowej infrastruktury technicznej
- 3.4** Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej
- 3.5** Dbłość o środowisko i rozwój terenów zielonych
- 3.6** Ochrona i odnowa zabytkowej infrastruktury dziedzictwa kulturowego.

9.1. Cel Strategiczny I - Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podnoszenie jakości usług, nowe inwestycje oraz rozwój partycypacji społecznej w procesie zarządzania Miastem.

Tabela 5. Cel strategiczny I- kierunki działań wraz ze wskaźnikami.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
<p>Zwiększenie atrakcyjności Miasta</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Kreowanie przestrzeni publicznej przyjaznej mieszkańcom w różnym wieku, ● Zwiększenie atrakcyjności Miasta jako miejsca pracy, nauki i wypoczynku, ● Monitorowanie zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i preferowanych kierunków kształcenia zawodowego, ● Otwarcie instytucji publicznych na inicjatywy społeczne, ● Kampanie informacyjne na temat planowanych działań oraz promocja treści dokumentów strategicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Spadek migracji ludzi młodych z terenu Gminy, ⇒ Powstanie miejsc do spędzania wolnego czasu, tereny parku Alejki i parku Małpi Gaj, ⇒ Pozyskanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe ⇒ Poprawa dostępności do usług świadczonych przez UM, wprowadzenie platformy tzw. „e-administracja”, ⇒ Powstawanie nowych przedsiębiorstw i miejsc pracy, ⇒ Zwiększona ilość kampanii i informacji o planowanych inwestycjach, 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych (os.), – saldo migracji (os.), – liczba nowych przedsiębiorstw (szt.), – wdrożenie platformy obsługi elektronicznej mieszkańców (TAK/NIE), – liczba pracowników UM przeszkolona w zakresie obsługi „e-administracji” (os.) – liczba informacji publikowanych na stronie Urzędu Miasta i/lub w portalach społecznościowych (szt.), – liczba konsultacji społecznych (szt.), – liczba nowych inicjatyw obywatelskich (szt.) – kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł).

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> ● Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie planowania działań i inwestycji, ● Promowanie Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, ● Promowanie samozatrudnienia, stworzenie systemu zachęt i ulg dla potencjalnych inwestorów tworzących miejsca pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zwiększona partycypacja mieszkańców w procesie decyzyjnym działań UM, ⇒ Zwiększona ilość wydarzeń kulturalnych. 	
<p>Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Modernizacja i doposażenie budynków oświaty, ● Zapewnienie opieki dla dzieci we wszystkich grupach wiekowych, ● Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy, ● Podniesienie efektywności nauczania, ● Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Utworzenie placówki opieki dla dzieci do lat 3, ⇒ Modernizacja i kontrola techniczna budynków szkolnych i terenów wokół szkół, ⇒ Doposażenie placówek oświatowych w sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba żłobków na terenie Miasta (szt.), – liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), – kwota przeznaczona na doposażenie szkół (zł), – liczba nauczycieli w szkołach (os.), – udział nauczycieli objętych systemem dokształcania (%), – wzrost średnich wyników egzaminów ósmoklasisty (pkt.),

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie bezpieczeństwa w placówkach oświatowych, • Otwarcie instytucji publicznych na inicjatywy społeczne	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Wsparcie dla nauczycieli w zakresie podnoszenia kwalifikacji, ⇒ Poprawa wyników egzaminów, ⇒ Poprawa jakości kształcenia, ⇒ Prowadzenie programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów, ⇒ Zapewnienie dzieciom i młodzieży możliwości na spędzanie wolnego czasu, ⇒ Zapewnienie pełnego osobowego rozwoju dziecka w Mieście	<ul style="list-style-type: none"> – kwota przeznaczona na stypendia naukowe (zł), – liczba oferowanych zajęć pozalekcyjnych (szt.).
Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • Inicjatywy aktywizacji osób starszych, • Aktywne uczestnictwo w dofinansowujących Programach socjalnych, • Realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin, osób starszych i niesamodzielných, • Przeciwdziałanie bezrobociu,	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Organizacja zajęć artystycznych, sportowych, obsługi komputera oraz wyjazdów integracyjnych, ⇒ Pozyskiwanie środków z Programów krajowych i europejskich skierowanych do JST w celu udzielania pomocy społecznej, ⇒ Zwiększanie liczby personelu oraz organizacja szkoleń	<ul style="list-style-type: none"> – ilość udzielonego wsparcia dla osób starszych, niezaradnych życiowo (os.), – ilość udzielonego wsparcia dla osób z problemami uzależnienia (os.), – ilość udzielonego wsparcia dla osób wykluczonych społecznie w tym o złej sytuacji finansowej (os.), – ilość programów wdrażanych w ramach rozwiązywania

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> ● Rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, ● Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ● Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo. 	<p>doskonających dla pracowników MOPS,</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Obniżenie poziomu bezrobocia, ⇒ Kontynuacja zajęć dla osób objętych programem przeciwdziałania uzależnieniom, ⇒ Zmniejszenie przypadków przemocy i zachowań patologicznych. 	<p>problemów społecznych (szt.),</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość zorganizowanych kursów, warsztatów i staży we współpracy z PUP w Garwolinie (szt.), – ilość udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy (os.), – stopa bezrobocia (%), – liczba osób zarejestrowanych w PUP w Garwolinie (os.), – liczba powstających nowych miejsc pracy (szt.), – ilość interwencji służb porządkowych (szt.).
<p>Poprawa ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Poprawa zdrowia mieszkańców, ● Zapewnienie łatwiejszego dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej, ● Poprawa funkcjonowania transportu publicznego poza miasto, ● Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat jakości powietrza i jego 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Modernizacja i reorganizacja pracy SPZOZ, ⇒ Rozszerzenie usług medycznych w SPZOZ, ⇒ Ułatwienie dojazdu do specjalistów poza obszarem Miasta, ⇒ Skrócenie czasu oczekiwania na wizytę konsultacyjną, badanie lekarskie, 	<ul style="list-style-type: none"> – środki pieniężne przeznaczone na modernizację ośrodka zdrowia (zł), – reorganizacja komunikacji poza Miasto (TAK/NIE), – liczba dostępnych lekarzy specjalistów (os.), – spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza PM 2,5, PM 10, B(a)P, NOx

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<p>wpływu na zdrowie człowieka,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Prowadzenie kampanii edukacyjnych wpływających na redukcję zanieczyszczeń pochodzących ze spalanych odpadów komunalnych oraz niewłaściwej jakości paliw, ⇒ Prowadzenie kampanii edukacyjnych, ukierunkowanych do konkretnych grup wiekowych, promujących zdrowy styl życia.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych akcji i kampanii w zakresie poprawy zdrowia (szt.).
Rozwój kultury fizycznej i sportu	<ul style="list-style-type: none"> ● Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, ● Rozbudowa infrastruktury sportowej, ● Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego o charakterze sportowo- rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia mieszkańców, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej, ● Promowanie postaw dbałości o zdrowie człowieka i jego prawidłowy rozwój psychofizyczny,	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Budowa Hali Sportowej, ⇒ Zwiększenie różnorodności oferowanych zajęć w wybudowanej Hali Sportowej, ⇒ Poprawa infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych, ⇒ Utworzenie siłowni wewnątrz Hali Sportowej, ⇒ Budowa skate-parku, ⇒ Ukształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie	<ul style="list-style-type: none"> – liczba obiektów sportowych (szt.) – oferta zajęć sportowo – rekreacyjnych (szt.), – kwota przeznaczona na zmodernizowanie obiektów sportowo-rekreacyjnych (zł), – długość ścieżek rowerowych (km), – liczba akcji i kampanii promujących aktywnych styl życia (szt.)

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> ● Wsparcie turystyki rowerowej poprzez budowę ścieżek rowerowych. 	<p>sprawności fizycznej wśród dzieci i dorosłych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ zwiększenie poziomu aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców w ramach przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym, ⇒ Budowanie relacji międzyludzkich, a w konsekwencji kapitału społecznego i wzmacnianie tożsamości lokalnej. 	
<p>Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii o Ziemi Łaskarzewskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Stwarzanie warunków do kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu, ● Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej, ● Wsparcie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, ● Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców, ● Ochrona dziedzictwa kulturowego, 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Kontynuacja organizacji wydarzeń w instytucjach publicznych DPT „Bajka”, Stowarzyszeniu CIA, Bibliotece Publicznej, Promnik, ⇒ Kontynuacja wydarzeń typu „Kino za rogiem” dostosowując repertuar do różnych grup wiekowych. ⇒ Rozwijanie potencjału i kapitału istniejącej instytucji kultury – DPT Bajka ⇒ Zwiększanie świadomości mieszkańców i 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydarzeń kulturalnych (szt.), – liczba wydarzeń organizowanych w instytucjach kulturalnych (szt.), – liczba imprez plenerowych mających na celu promocję kultury i tradycji regionu (szt.), – oznakowanie miejsc ważnych turystycznie (TAK/NIE), – ilość kampanii promocyjnych wydarzeń kulturalnych

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie inicjatyw promujących turystykę.	odwiedzających na temat lokalnej historii, ⇒ Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami w celu rozszerzenia oferty turystycznej.	organizowanych w Mieście (szt.), – ilość uczestników wydarzeń kulturalnych (os.).

9.2. Cel Strategiczny II – Rozwój gospodarczy Miasta oparty o inwestycje na dostępnych obszarach oraz kształtowanie się nowej gałęzi lokalnej gospodarki.

Tabela 6. Cel strategiczny II - kierunki działań wraz ze wskaźnikami.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
<p style="text-align: center;">Wykorzystanie posiadanych terenów inwestycyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Zapewnienie możliwości rozwoju przedsiębiorczości na terenie Miasta Łaskarzew, ● Uzbrojenie działek inwestycyjnych w infrastrukturę sieciową oraz wykonanie drogi dojazdowej, ● Dokonanie scalenia działek pod kątem lokowania dużej infrastruktury inwestora, ● Sprzedaż terenów inwestycyjnych, ● Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne terenu przemysłowego w okolicy oczyszczalni ścieków, ⇒ Zainteresowanie na tereny inwestycyjne sektora małych i średnich przedsiębiorstw, ⇒ Nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, ⇒ Wykorzystanie całego dostępnego obszaru pod inwestycję przemysłową, ⇒ Zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego), ⇒ Rozwój gospodarczy i zwiększenie dostępu do usług. 	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia/liczba uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha), – liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw (szt.), – liczba ofert inwestycyjnych na terenie Miasta (szt.), – liczba nowych budynków mieszkalnych (szt.).

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Promocja gospodarcza Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie spójnej oferty inwestycyjnej na terenie Miasta Łaskarzew, • Działania sprzyjające inwestorom poprzez udzielanie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego, • Podkreślanie funkcjonowania dużych lokalnych przedsiębiorstw jako przykładów dobrego ulokowania inwestycji na terenie Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Promowanie Miasta przy pomocy branżowych mediów oraz na arenie ponadlokalnej, ⇒ Stałe prowadzenie witryny informacyjnej z aktualną ofertą dla inwestorów, ⇒ Rozwój kompetencji osób odpowiedzialnych za kreowanie polityki gospodarczej, inwestycyjnej i pozyskiwanie inwestorów, ⇒ Spotkania konsultacyjne władz samorządowych z potencjalnymi inwestorami.	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie podstrony/biuletynu oferty inwestycyjnej (TAK/NIE), – liczba zapytań oraz spotkań z inwestorami (szt.), – udział przedstawicieli samorządu w wydarzeniach ponadlokalnych (ilość wydarzeń), – stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie Miasta do podmiotów wyrejestrowywanych (szt.)
Dążenie do poprawy dostępności komunikacyjnej z drogami o znaczeniu krajowym	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie znaczenia Miasta Łaskarzew na arenie regionalnej, • Zaspokojenie potrzeb przewozowych mieszkańców i gospodarki, • Poprawa jakości dróg.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Rozbudowa infrastruktury drogowej oraz modernizacja istniejącej, ⇒ Przygotowanie infrastruktury drogowej dla zapewnienia przepustowości i bezpieczeństwa nowych ciągów komunikacyjnych,	<ul style="list-style-type: none"> – uczestnictwo w spotkaniach w sprawie budowy mostu i łącznika (szt.), – uwagi i sugestie wnoszone drogą formalną podczas konsultacji studiów i decyzji przebiegu łącznika (szt.), – list intencyjny w sprawie przebiegu łącznika między mostem, a drogą S17 w

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
		<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Czynne uczestnictwo w spotkaniach i konsultacjach dotyczących przebiegu łącznika pomiędzy mostem Kozienice-Maciejowice, a trasą S17, ⇒ Wzbogacenie oferty inwestycyjnej o dogodniejsze rozwiązania komunikacyjne dla transportu towarów, 	<ul style="list-style-type: none"> korzystnej lokalizacji dla Miasta Łaskarzew (TAK/NIE), – długość wykonanych lub zmodernizowanych dróg (km).
<p style="text-align: center;">Pogłębiony dialog z działającymi na terenie Miasta przedsiębiorstwami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb największych lokalnych przedsiębiorstw, • Zaangażowanie lokalnych liderów biznesowych w tworzenie oferty inwestycyjnej, • Wsparcie inicjatywy dotyczącej outsourcingu usług na rynek lokalny. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nowa kadra pracownicza największych przedsiębiorstw złożona z absolwentów miejskich szkół, ⇒ Lokowanie inwestycji na terenie Miasta Łaskarzew w oparciu o przykłady firm działających na terenie Miasta, ⇒ Współpraca samorządu z przedsiębiorstwami działającymi na terenie Miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie klasy o profilu technicznym (TAK/NIE), – liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia (szt.), – liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych w zakresie lokalnych potrzeb (szt.), – liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie Miasta (szt.).

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Tereny rekreacyjne nową gałęzią gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> • Przywrócenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz jej roli w aspekcie rozwojowym, • Powstawanie przestrzeni do spędzania wolnego czasu i rekreacji dla mieszkańców Miasta, • Rozwój usług w zakresie obsługi turystycznej oraz gastronomii.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie rzeki Promnik z poszanowaniem ekosystemu wodnego i brzegowego, ⇒ Realizacja koncepcji zagospodarowania terenów Małpiego Gaju, ⇒ Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze usług turystycznych oraz gastronomii wykorzystując zagospodarowanie terenów Małpiego Gaju, ⇒ Działania informacyjne z wykorzystaniem nowoczesnego marketingu internetowego promujące rekreacyjne atrakcje Miasta	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (szt.), – liczba działalności klasyfikowanych wg. PKD w dziale 56 (szt.), – liczba akcji marketingowych promujących atrakcje Miasta (szt.).
Stabilna polityka budżetowa i podatkowa samorządu	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa kondycji finansowej jednostki samorządowej, • Dążenie do zwiększenia udziału środków ze źródeł zewnętrznych na realizację inwestycji,	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Realizacja inwestycji w oparciu o większościowy udział bezzwrotnych środków zewnętrznych (krajowych i europejskich), ⇒ Zmniejszanie kwoty zadłużenia budżetu,	<ul style="list-style-type: none"> – udział bezzwrotnych środków zewnętrznych w dochodach majątkowych Miasta (%), – procent zadłużenia budżetu Miasta (%),

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie korzystnych warunków do lokowania nowych działalności gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Wprowadzenie ulg podatkowych dla potencjalnych nowych przedsiębiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> – dochody Miasta z tytułu podatku CIT (zł)
<p style="text-align: center;">Promocja postawy przedsiębiorczej i pomoc osobom długotrwale bezrobotnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, • Doradztwo zawodowe realizowane we współpracy z PUP, • Wsparcie marketingowe lokalnych przedsiębiorstw sektora MŚP kanałami informacyjnymi Miasta, • Rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w szczególności wynikającego z długotrwałego bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Organizowanie spotkań w sprawie pozyskiwania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w DPT Bajka, ⇒ Promowanie dostępności środków zewnętrznych na rozpoczęcie działalności oraz rozwój przedsiębiorczości, ⇒ Utworzenie w biuletynie informacyjnym Miasta Łaskarzew rubryki promującej lokalne małe przedsiębiorstwa, ⇒ Współpraca pomiędzy MOPS, a PUP w Garwolinie celem skutecznego przywracania na rynek pracy osób długotrwale bezrobotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – udział procentowy osób długotrwale bezrobotnych w strukturze ludności Miasta (%), – liczba organizowanych spotkań poruszających tematykę przedsiębiorczości (szt.), – ilość osób z Miasta Łaskarzew uczestniczących w kursach, warsztatach i stażach we współpracy z PUP w Garwolinie (os.), – kwota udzielonego dofinansowania na otwarcie działalności gospodarczej na terenie Miasta Łaskarzew (zł).

9.3. Cel strategiczny III – Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią w celu rozwijania Miasta Łaskarzew jako ośrodka satelickiego.

Tabela 7. Cel Strategiczny III – Kierunki działań wraz ze wskaźnikami.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Uporządkowanie dokumentów dotyczących polityki przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie aktów planowania przestrzennego do najnowszych regulacji prawnych, • Planowanie przestrzenne pod przyszłe inwestycje sieciowe i komunikacyjne, • Polityka przestrzenna prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Standaryzacja zasad wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ⇒ Zachowanie równowagi pomiędzy terenami przeznaczanymi na zabudowę mieszkalną i przemysłową, a obszarami rekreacyjnymi, ⇒ Sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> – stopień pokrycia MPZP powierzchni Miasta (%), – opracowanie planu ogólnego Miasta (TAK/NIE), – ilość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy (szt.).
Dążenie do zagospodarowania ważnych dla Miasta obszarów	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie polityki przestrzennej oraz rewitalizacji do kreowania rozwoju lokalnego,	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Zaangażowanie mieszkańców Miasta w kształtowanie przestrzeni, ⇒ Zagospodarowanie miejsc kluczowych dla lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> – liczba umów zawartych w ramach współpracy z właścicielami gruntów (szt.), – liczba inicjatyw społecznych działających w ramach

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie inicjatyw oraz nowych koncepcji dotyczących zagospodarowania przestrzeni ważnych dla lokalnej społeczności, • Pozyskiwanie środków zewnętrznych wspierających rozwój planowania przestrzennego. 	<p>społeczności w infrastrukturę rekreacyjną,</p> <p>⇒ Dialog z właścicielami kluczowych dla lokalnej społeczności terenów w celu realizacji koncepcji zagospodarowania,</p> <p>⇒ Pozyskiwanie finansowania potrzebnego do adaptacji proponowanych koncepcji zagospodarowania.</p>	<p>zagospodarowania przestrzeni (szt.).</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba koncepcji zagospodarowania przestrzennego Miasta (szt.), – liczba konsultacji społecznych dotyczących planowania przestrzennego (szt.), – kwota przeznaczona na realizację działań związanych z poprawą zagospodarowania przestrzennego (zł), – kwota środków zewnętrznych pozyskana na rozwój planowania przestrzennego (zł).
<p>Podnoszenie spójności i jakości układu komunikacyjnego oraz sieciowej infrastruktury technicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w celu poprawy stanu technicznego dróg na terenie Miasta, 	<p>⇒ Pozyskiwanie środków na waloryzację infrastruktury drogowej, uzupełnienie oświetlenia drogowego oraz zwiększenie bezpieczeństwa publicznego,</p> <p>⇒ Poprawa bezpieczeństwa pieszych na przejściach dla pieszych,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – długość zmodernizowanych dróg (km), – liczba punktów oświetleniowych (szt.), – długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (m), – długość wybudowanej sieci gazowej (m),

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa infrastruktury sieciowej i etapowe przyłączanie zabudowy na terenie Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Infrastruktura naziemna ograniczająca prędkość, ⇒ Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i zwiększanie liczby przyłączy, ⇒ Zwiększenie wykorzystania gazu do ogrzewania budynków, ⇒ Modernizacja systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba przyłączy do kanalizacji (szt.), – liczba przyłączy do sieci gazowej (szt.).
<p>Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań, • Zwiększenie atrakcyjności Miasta jako miejsca pracy, nauki i wypoczynku, • Zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych różnych grup mieszkańców, w tym osób średnio i najniżej zarabiających, zagrożonych wykluczeniem społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Aktywna polityka mieszkaniowa i kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa indywidualnego oraz wielorodzinnego, w tym analiza możliwości skorzystania z programu Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, ⇒ Zwiększenie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w szczególności osobom zagrożonym wykluczeniem	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych pozwoleń na zabudowę (szt.), – liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (szt.), – podpisanie porozumienia w sprawie powołania Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (TAK/NIE), – zasoby mieszkaniowe Miasta (szt.).

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
		<p>społecznym ze względu na niskie dochody lub trudną sytuację życiową,</p> <p>⇒ Poprawa warunków mieszkaniowych będących w zasobach Miasta, tj. stan techniczny i zwiększanie efektywności energetycznej.</p>	
<p>Dbłość o środowisko i rozwój terenów zielonych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Kontrola oraz dbłość o istniejące walory przyrodnicze, ● Zwiększanie udziału terenów zielonych w obszarach zabudowanych, ● Adaptacja i wykorzystanie walorów krajobrazowych wzdłuż rzeki oraz terenów leśnych, ● Działania na rzecz ograniczania niskiej emisji i poprawa zdrowia mieszkańców, ● Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii poprzez inwestycje na 	<p>⇒ Pielęgnacja pomników przyrody oraz odpowiednie oznakowanie form ochrony przyrody i innych cennych przyrodniczo terenów,</p> <p>⇒ Prowadzenie nasadzeń drzew,</p> <p>⇒ Poprawa atrakcyjności, estetyki i funkcjonalności obszarów cennych przyrodniczo na potrzeby rekreacyjne mieszkańców Łaskarzewa, jak i turystów,</p> <p>⇒ Redukcja emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba nowych nasadzeń (szt.), – działania pielęgnacyjne zieleni publicznej (szt.), – udział terenów zielonych w strukturze gruntów (%), – liczba wymienionych kotłów na paliwa stałe na urządzenia 5 klasy lub ecodesign (szt.), – liczba beneficjentów korzystających z gminnego punktu programu „Czyste Powietrze”, – liczba kontroli gospodarstw z zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej (szt.),

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
	<p>budynkach użyteczności publicznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ochrona wód, ● Działania związane z magazynowaniem wody w ramach tzw. małej retencji, ● Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Likwidacja kotłów bezklasowych i poprawa jakości powietrza atmosferycznego w sezonie grzewczym, ⇒ Pozyskiwanie dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła, ⇒ Kampanie informacyjne zwiększające świadomość mieszkańców o stanie środowiska przyrodniczego, ⇒ Większy udział instalacji OZE w pozyskiwaniu energii, ⇒ Prowadzenie kontroli właściwej gospodarki wodno-ściekowej, ⇒ Przekształcanie nieużytkowanych zbiorników bezodpływowych w zbiorniki małej retencji, ⇒ Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	<ul style="list-style-type: none"> – liczba kampanii informacyjnych na temat zanieczyszczenia powietrza i działań mających na celu jego poprawę (szt.) – liczba instalacji OZE na budynkach Miasta (szt.), – liczba instalacji “małej retencji” (szt.), – kwota przeznaczona na projekty związane z urządzeniem przestrzeni rekreacyjnej i wyposażenie w elementy małej architektury (zł), – liczba kontroli gospodarki wodno-ściekowej (szt.), – ilość dzikich wysypisk śmieci w danym roku (szt.)

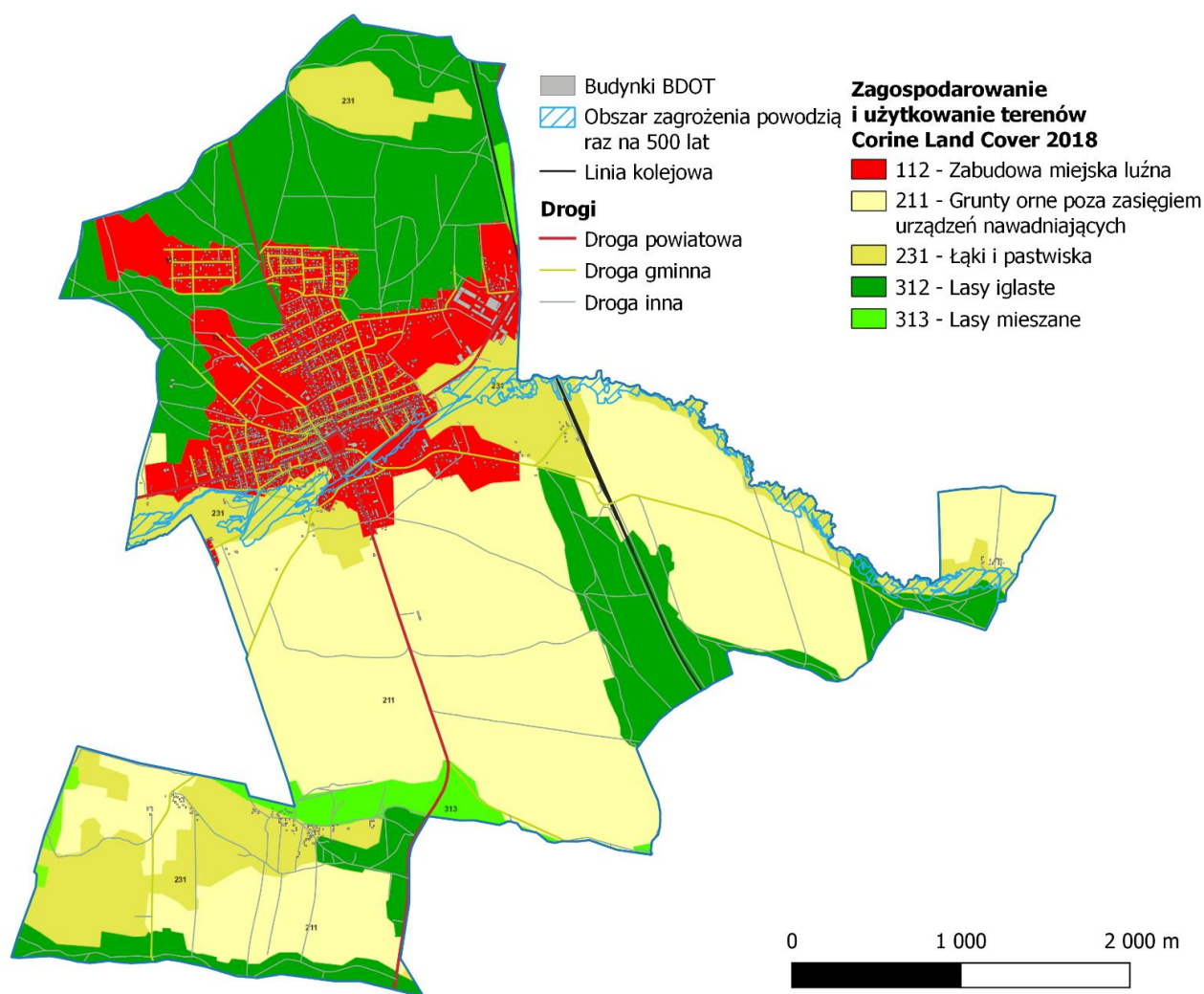

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
<p style="text-align: center;">Ochrona i odnowa zabytkowej infrastruktury dziedzictwa kulturowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Wspieranie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, ● Wprowadzanie obiektów ważnych dla historii Miasta Łaskarzew do rejestru zabytków, ● Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami w celu rozszerzenia oferty turystycznej, ⇒ Zwiększanie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej historii, ⇒ Zwiększenie oferty turystycznej Miasta, ⇒ Wpisanie do rejestru zabytków obiektów letnisko I i II oraz budynku przy ul. Alejowej 14, ⇒ Zapewnienie finansowania zewnętrznego na potrzeby renowacji obiektów historycznych, ⇒ Organizacja przestrzeni obiektów historycznych do celów turystycznych oraz na potrzeby lokalnych grup działania. 	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), – wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł), – liczba imprez plenerowych mających na celu promocję kultury i tradycji regionu (szt.), – ilość obiektów w gminnym rejestrze zabytków (szt.),

10. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej jest obowiązkowym elementem Strategii, który stanowi podsumowanie najważniejszych ustaleń rozwojowych Strategii osadzonych w przestrzeni Miasta. Zestawiono i przeanalizowano ze sobą dane będące zasobem Corine Land Cover (CLC), szczegółowo obrazującym pokrycie terenu oraz wytyczne ze SUiKZP Miasta Łaskarzew (Rysunek 4. i 5. poniżej), które tworzą uwarunkowania istotne dla modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Łaskarzew.

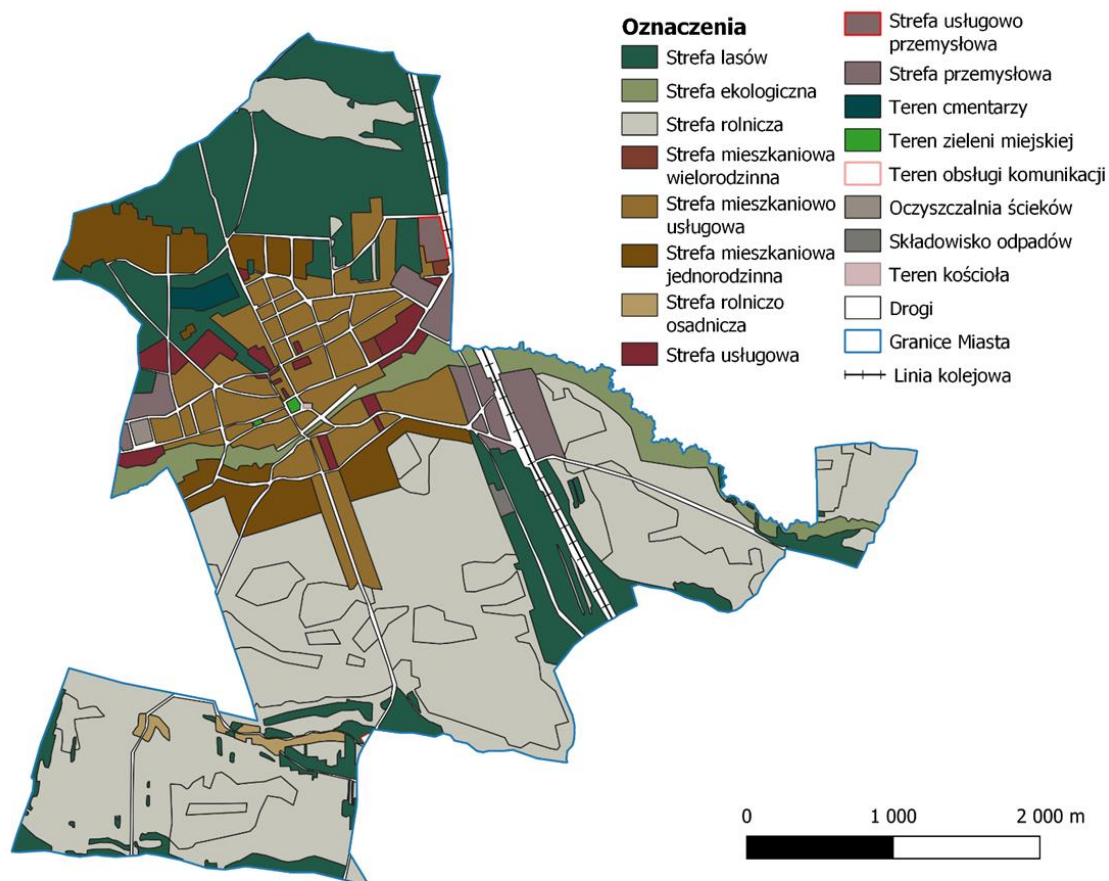
Rysunek 4. Zagospodarowanie i użytkowanie terenów w mieście Łaskarzew wraz z siecią drogową i obszarem zagrożenia powodziowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018.

Rysunek 5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łaskarzew.

Źródło: opracowanie własne na podstawie SUIKZP Miasta Łaskarzew

W strukturze zagospodarowania przestrzennego wskazano przede wszystkim lokalizację obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Zarezerwowanie przestrzeni, na rozwój mieszkalnictwa, jest jednym z ważniejszych zadań w polityce przestrzennej prowadzonej na poziomie lokalnym. Ważna jest przy tym zasada, aby planowanie i przygotowywanie takich obszarów wiązało się z rzeczywistymi potrzebami mieszkaniowymi oraz by obszary te miały dostęp do pełnego uzbrojenia i usług publicznych. Wyznaczono potencjalne obszary, w których dopełnieniem istniejącej zabudowy będzie budownictwo jednorodzinne, jak również istnieje przestrzeń do utworzenia obiektów o charakterze wielorodzinnym.

W zakresie przestrzeni, która mogłaby zostać wykorzystana gospodarczo, na potrzeby lokalizacji zakładów przemysłowych, magazynowych lub produkcyjnych, przewidziano zarówno przestrzeń będącą własnością jednostki w okolicy oczyszczalni ścieków, jak i tereny w sąsiedztwie obecnie funkcjonujących zakładów na wschodzie Miasta. Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego przewiduje lokalizację obszarów inwestycyjnych po obu stronach linii kolejowej nr 7. Bardzo istotne znaczenie dla Miasta posiada przystanek osobowy Łaskarzew, na wcześniej wspomnianej trasie linii kolejowej. Zapewnia on dogodne połączenie komunikacyjne z dużymi ośrodkami miejskimi i dostęp do usług wyższego rzędu, takich jak uniwersytety, szpitale, obiekty kulturalne. Należy również podkreślić jego przyszłą funkcję, jaką będzie obsługa ruchu turystycznego, w przypadku intensywnego rozwoju funkcji rekreacyjnych jednostki. Istotne zaniedbania komunikacyjne, wynikające z braku dogodnego połączenia Miasta z drogą S17, należy niwelować poprzez skuteczne działania planistyczne, dogodnego dla Miasta łącznika, z planowaną trasą od mostu na rzece Wisła pomiędzy Kozienicami, a Maciejowicami do drogi ekspresowej S17. W tym celu zaproponowano możliwy przebieg inwestycji liniowej, która wymagałaby dostosowania do odpowiednich parametrów technicznych i omijałaby istniejące tereny zabudowane. System przyrodniczy miasta Łaskarzew stanowi niewykorzystany zasób w zakresie rozwoju i wzmacniania walorów środowiskowych jednostki. Ukształtowanie powierzchni, sąsiedztwo rozległych obszarów leśnych oraz rzeka Promnik, tworzą niezwykle wartościowe dla Miasta elementy środowiska naturalnego, których zrównoważone wykorzystanie pozytywnie wpłynie na życie mieszkańców oraz może tworzyć warunki do rozwoju turystyki.

Prognozowany model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Łaskarzew jest wizualizacją oczekiwanych i zaplanowanych w dokumencie Strategii kierunków rozwoju oraz ich oddziaływań na strukturę przestrzenną. Finalnie zapewnić one mają podniesienie standardu i jakości życia mieszkańców oraz potencjału gospodarczego Miasta, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Na podstawie zdiagnozowanych w Strategii potrzeb i potencjałów w przestrzeni Miasta wyróżniono obszary o następujących funkcjach:

Tereny mieszkalno-usługowe o zwartej zabudowie,

Tereny funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej – zarówno oświatowej, religijnej oraz technicznej,

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe z wykorzystaniem uwarunkowań środowiska – rzeki,

Tereny rolnicze,

Strefę przemysłową – obejmującą użytkowane tereny jak i grunty dostępne do zagospodarowania,

Tereny zalesione,

Obszary infrastruktury kolejowej.

Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Łaskarzew – rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni.

Źródło: Opracowanie własne

11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- I. Tereny mieszkalno-usługowe** – głównie obszar centralny wokół Rynku Dużego, dalej rozciągający się wzdłuż dróg powiatowych, szczególnie na północ i zachód. Jest to teren o zwartej zabudowie, której funkcja z mieszkalnej, wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych, przekształca się w użytkową. Obszar ten pełni funkcje usługowo-administracyjne również dla mieszkańców gminy wiejskiej Łaskarzew, w tej części mieszczą się najważniejsze obiekty administracyjne, sakralne oraz targowisko miejskie.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej,
- ⇒ Podnoszenie jakości życia i zamieszkania,
- ⇒ Budowanie roli Miasta jako lokalnego lidera usług i handlu.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej,
- ⇒ Dążenie do rozwoju systemów infrastruktury technicznej podnoszącej standardy budynków oraz poprawy jakości ciągów komunikacyjnych i obiektów towarzyszących,
- ⇒ Tworzenie terenów zieleni urządzonej oraz stref wypoczynkowo-rekreacyjnych,
- ⇒ Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach.

- II. Tereny użyteczności publicznej** – obszary obejmujące jednostki kształcenia, teren klubu sportowego LKS Promnik, miejskiego cmentarza oraz obiektów kluczowych dla funkcjonowania infrastruktury sieciowej dla Miasta. Multi-funkcjonalne przestrzenie, które są niezbędne dla prawidłowego rozwoju i działania jednostki.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Bezpieczny i wszechstronny dostęp do szkolnictwa i sportu,
- ⇒ Zachowanie historycznej tkanki i struktury przestrzennej,
- ⇒ Podnoszenie walorów użytkowych obiektów publicznych.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ⇒ Doposażenie obiektów w niezbędną infrastrukturę oraz remont istniejącej,
- ⇒ Zapewnienie bezpiecznej przestrzeni dla obiektów o znaczeniu strategicznym dla funkcjonowania Miasta,

III. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – obszar zlokalizowany w okolicy rzeki Promnik oraz w parku Alejki. Tereny o szczególnym znaczeniu przyrodniczym z niewykorzystaną funkcją rekreacyjno-społeczną i turystyczną.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
- ⇒ Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu,
- ⇒ Rozwój usług w oparciu o rozwijającą się funkcję rekreacyjno-turystyczną.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Zachowanie i tworzenie terenów zieleni, obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych i turystycznych z dużym udziałem terenów aktywnych przyrodniczo,
- ⇒ Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni,
- ⇒ Dopuszczenie lokalizacji obiektów budowlanych związanych z funkcją obszarów i wspierającymi te funkcje, w tym niezbędnej infrastruktury – przy założeniu zminimalizowanego negatywnego oddziaływania obiektów na krajobraz,
- ⇒ Zapewnienie dużego udziału zieleni wysokiej.
- ⇒ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez remonty i modernizację dróg, uzupełnianie infrastruktury towarzyszącej, budowę ścieżek rowerowych.

IV. Tereny rolnicze - grunty orne, łąki i pastwiska zlokalizowane głównie w południowej części miasta.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Zachowanie oraz ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystaniem zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Wykorzystanie gruntów rolnych zgodnie z ich przydatnością dla upraw polowych i ogrodniczych,
- ⇒ Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ⇒ Kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- ⇒ Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areału rolnego,
- ⇒ Możliwe przekształcenia gruntów rolnych na funkcje wypoczynkowe, leśne, produkcję OZE, parki i inne tereny urządzone,

V. Strefa przemysłowa – niezagospodarowane tereny o funkcji inwestycyjnej znajdują się w zachodniej części Miasta oraz wzdłuż ulicy Warszawskiej i terenów kolejowych. Miejsce koncentracji obecnie działających zakładów na terenie Miasta bezpośrednio sąsiaduje z obszarami do zagospodarowania.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Zwiększanie potencjału gospodarczego gminy,
- ⇒ Koncentracja obszarów wzdłuż obecnych i planowanych ciągów komunikacyjnych,
- ⇒ Minimalizowanie negatywnych skutków dla ludzi, infrastruktury i środowiska.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym,
- ⇒ Uzbrajanie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania,
- ⇒ Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz.

VI. Tereny zalesione – obszary kluczowe dla systemu przyrodniczego, pełniące role klimatyczno-biologiczną, krajobrazową oraz rekreacyjną. Zwarty teren leśny znajduje się w północnej części Miasta oraz na granicy jednostki na południu, w sąsiedztwie obszarów wykorzystywanych rolniczo.

Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju:

- ⇒ Zachowanie, ochrona i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego,
- ⇒ Zwiększenie ilości i dostępności terenów zieleni,
- ⇒ Wyznaczanie miejsc rekreacyjnych i wypoczynkowych w bliskim sąsiedztwie lasów.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- ⇒ Dążenie do zachowania istniejących zbiorowisk leśnych,
- ⇒ Wykorzystanie terenów zieleni urządzonej do rozwoju sieci komunikacyjnej (pieszej i rowerowej),
- ⇒ Wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę.

12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze (dalej zwane SRWM 2030+) zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (dalej zwane OSI), na podstawie definicji określonej w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna (Rysunek 7.).

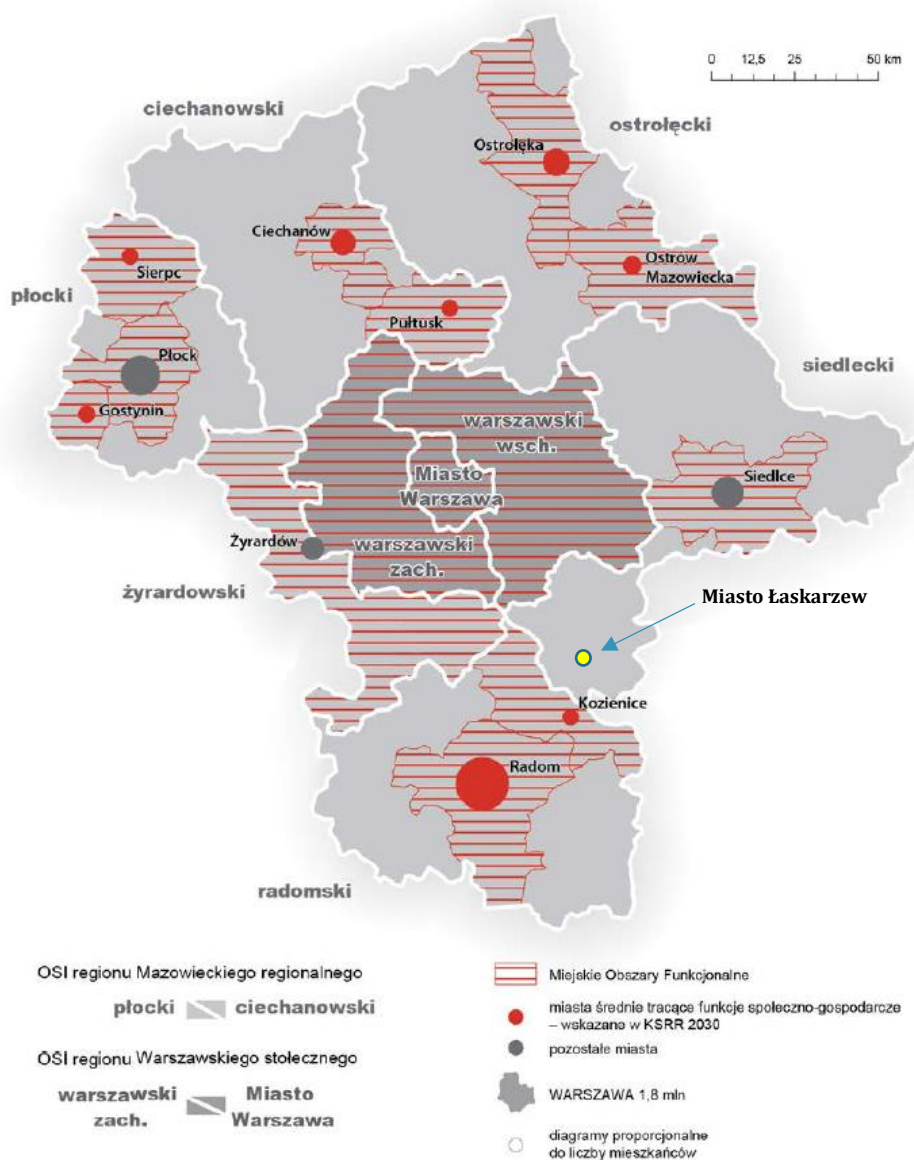
W województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- **problemowe** obejmują podregiony NUTS 3 województwa mazowieckiego, złożony z 6 powiatów: garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, sokołowskiego, węgrowskiego oraz Siedlec – miasta na prawach powiatu.
- **bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne (MOF)**

OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z poziomu krajowego, wskazane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Terytorializacja celów przedstawionych poprzez OSI, stwarza szansę na ich bardziej efektywne wykonanie i zrównoważony przestrzennie rozwój całego województwa. Pomimo wskazania MOF jako odrębnej kategorii OSI, ich rozwój jest ściśle powiązany z rozwojem OSI problemowych, gdzie są usytuowane. W związku z tym, działania prowadzone na obszarze poszczególnych MOF, jako istniejących bądź potencjalnych biegunów wzrostu, będą przekładać się na poprawę konkurencyjności i spójności w skali całego podregionu, z korzyścią dla całego województwa. Główną drogę do zmniejszania różnic w poziomie życia, czyli osiągnięcia większej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, stanowi pobudzenie endogenicznego rozwoju.

Obszar Miasta Łaskarzew jest zlokalizowany w granicach **Siedleckiego OSI**, która zorientowana jest na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej podregionu, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych i rozwój lokalnych rynków pracy. Ponadto zakłada się wzmacnianie zdolności obszaru do rozwoju nowych branż w celu dywersyfikacji gospodarki podregionu, aktywizacji zawodowej ludności i wzmocnienia bazy dochodowej samorządów lokalnych. W SRWM 2030+ przedstawiono zakres interwencji skierowanej do poszczególnych OSI, określony na podstawie analizy barier i potencjałów rozwojowych, zawartej w diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej województwa. Rozkład poszczególnych OSI na terenie województwa mazowieckiego przedstawiono na rysunku 7. poniżej.

Rysunek 7. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Działania w OSI siedleckim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

1. Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru poprzez:

- Wzmacnianie wykształconych specjalizacji gospodarczych, m.in. sektora rolnego, przetwórstwa rolno-spożywczego, przemysłu maszynowego, metalowego i chemicznego,
- Rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej, w tym zapewnienie terenów inwestycyjnych i poprawę ich dostępności transportowej,
- Rozwój infrastruktury turystycznej i promocję zintegrowanej oferty turystycznej.

2. Poprawa stanu środowiska poprzez:

- Rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
- Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
- Modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym.

Ze względu, iż OSI to obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, których celem jest skierowanie interwencji publicznej na dany obszar, w Mieście Łaskarzew zidentyfikowano:

Potencjał rozwojowy Miasta Łaskarzew stanowi rozwój infrastruktury turystycznej wzdłuż rzeki Promnik oraz rozwój gospodarczy poprzez pozyskiwanie, w drodze dialogu z Wspólnotą Gruntową, nowych terenów pod różne funkcje, w tym tereny inwestycyjne, obszary przedsiębiorczo – usługowe i budownictwo mieszkaniowe.

Lokalny rozwój gospodarczy jest jednym z najważniejszych obszarów działań Miasta. Dla podniesienia konkurencyjności Miasta w zakresie funkcji zewnętrznych szczególnie pożądana jest skoncentrowanie działań władz samorządowych, w procesie konsultacyjnym dotyczącym budowy mostu łączącego Kozienice z Maciejowicami, którego trasa docelowo ma zostać doprowadzona do drogi ekspresowej S17. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wpłynie na efektywne wykorzystanie wszystkich zasobów Miasta.

13. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Na poziomie krajowym podstawowym dokumentem przedstawiającym cele i kierunki rozwoju jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)** przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji polityki w perspektywie 2030. W KSRR 2030 odzwierciedlenie znajdują postanowienia **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)**. W **Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + (SRWM 2030+)** przyjęto podejście do polityki regionalnej zgodne z SOR i KSRR 2030 oraz dostosowanie do specyfiki regionu. Z kolei **Krajowa Polityka Miejska 2030 (KPM 2030)** jest zbieżna z horyzontem czasowym kluczowych dokumentów strategicznych SOR, KSRR 2030. Wszelkie działania zawarte w krajowych dokumentach strategicznych są spójne z prawem międzynarodowym.

Analiza problemowa, zasobów, potencjałów rozwojowych Miasta pozwala na określenie oraz przedstawienie celów strategicznych i operacyjnych, wyznaczających kierunki rozwoju lokalnego. Cele zawarte w niniejszej Strategii są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Spójny system rozwoju na wszystkich poziomach i odpowiedzialna współpraca, pozwolą osiągnąć efekt synergii podejmowanych działań, umożliwiając osiągnięcie wyznaczonych celów.

Poniżej Tabela 8. przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023 - 2028 z KSRR 2030, SOR, SRWM 2030+ i KPM 2030.

Tabela 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Miasta Łaskarzew z dokumentami wyższego rzędu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym:

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych:

2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,

2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym,

2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie:

3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem,

3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym,

3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych,

3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)

Cel główny: Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym

Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:

- **Małe i średnie przedsiębiorstwa** - rozwijanie potencjału polskich firm tak, by stawały się one coraz większe dzięki działaniom w zakresie otoczenia prawnego, tworzeniu i wdrażaniu innowacji, tworzeniu nowych miejsc pracy, udziału w łańcuchach kooperacji i ekspansji zagranicznej, ułatwieniom w dostępie do instrumentów finansowania rozwoju przedsiębiorstwa dostosowanych do jego wielkości,
- **Kapitał dla rozwoju** - oznacza zmobilizowanie środków finansowych, w tym sektora prywatnego, w celu znacznego zwiększenia poziomu inwestycji w Polsce. Rozbudowa instrumentów finansowych oferowanych przez państwowe instytucje rozwoju jest niezbędna dla wzmocnienia działających w Polsce firm. Pożądane jest również zwiększenie efektywności wykorzystania środków publicznych, w szczególności funduszy europejskich, jak i kapitału polonijnego. Kapitał dla rozwoju oznacza także budowanie w Polsce kultury oszczędzania, ponieważ to właśnie poziom oszczędności krajowych stanowi w dużym stopniu o możliwościach inwestycyjnych gospodarki.

Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:

- **Spójność społeczna** - utrzymujące się zróżnicowania społeczne mogą stać się barierą dla dynamicznego rozwoju gospodarki, dlatego rozwój winien sprzyjać włączeniu społecznemu, co oznacza gospodarkę o wysokim poziomie zatrudnienia dobrej jakości i przedsiębiorczości. Oznacza to z jednej strony konieczność adaptacji gospodarki do występujących trendów demograficznych, w szczególności poprzez zapewnienie dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na te wyzwania, a z drugiej wsparcie rozwoju i odpowiednie wykorzystanie potencjału poszczególnych grup społecznych na rynku pracy.
- **Rozwój zrównoważony terytorialnie** - rozwój wszystkich terytoriów przez wzmocnianie ich potencjałów endogenicznych i czynników rozwoju oraz likwidację barier i włączenie w procesy rozwojowe regionów zmagających się z trudnościami o charakterze restrukturyzacyjnym i adaptacyjnym (makroregion Polski Wschodniej, Śląsk), obszarów wiejskich wraz z ich lokalnymi ośrodkami miejskimi oraz średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Oznacza to m.in. prowadzenie skutecznej polityki regionalnej dostosowanej do specyfiki danego terytorium i obejmującej działania służące aktywizacji gospodarczej, rozwojowi lokalnych rynków

pracy i mobilizacji zawodowej mieszkańców, czy poprawie dostępu do usług publicznych z wykorzystaniem potencjałów lokalnych i subregionalnych gospodarek, jak również własnych zasobów. W wymiarze instytucjonalnym, istotne będzie dalsze wzmacnianie zdolności do planowania i prowadzenia działań rozwojowych, szczególnie na poziomie lokalnym. Przewidywane jest również podjęcie działań, których celem jest uwolnienie potencjału polskich aglomeracji. Rozwój taki oznacza, że korzyści z rozwoju gospodarczego kraju powinny być dostępne dla wszystkich obywateli, bez względu na miejsce zamieszkania.

Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączaniu społecznemu i gospodarczemu.

- **Prawo w służbie obywatelom i gospodarce** - przede wszystkim poprawa jakości stanowionego prawa, w tym zmniejszenie obciążeń regulacyjnych w celu zapewnienia lepszych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i realizacji potrzeb poszczególnych grup obywateli. Istotą zmian w tym zakresie będzie: deregulacja, usprawnienie systemu prawnego, w tym stabilne i przewidywalne otoczenie prawne oraz racjonalizacja procesów legislacyjnych, w tym partnerstwo głównych podmiotów instytucjonalnych, korporacyjnych i społecznych.
- **Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem** - funkcjonowanie instytucji sprzyjających budowie przewag konkurencyjnych kraju i działających w nim podmiotów gospodarczych i społecznych. Ten obszar obejmuje kompleksowe działania na rzecz zwiększenia efektywności instytucji publicznych (konsolidacja, integracja działań), zmiany w strukturze i sposobie działania administracji (odbiurokratyzowanie), zwiększenie skuteczności sądownictwa i całego wymiaru sprawiedliwości, zmiany w zakresie zamówień publicznych, wzmocnienie roli dialogu społecznego i obywatelskiego. Podstawą odpowiedzialnego rozwoju Polski i realizacji założonych celów jest sprawne i skuteczne państwo. Niezbędnym warunkiem do tego jest budowa takiego systemu zarządzania rozwojem, który pozwoli na sprawną koordynację najważniejszych procesów gospodarczych i społecznych, wzmocni rolę planowania przestrzennego w realizacji polityki rozwoju oraz zwiększy odporność i możliwość reagowania państwa na zagrożenia.
- **E-państwo** - wykorzystanie w skali gospodarki możliwości oferowanych przez dostępne technologie cyfrowe. Elektronizacja procesów obsługi obywateli i przedsiębiorców, jak również wewnątrz administracji może w dłuższej perspektywie przyczynić się do poprawy funkcjonowania administracji, obniżenia kosztów obsługi i poprawy efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw.
- **Efektywność wykorzystania środków UE** - przeorientowanie sposobu wykorzystania środków europejskich pod względem zakresu, koordynacji i form wsparcia, w kierunku objęcia dofinansowaniem przedsięwzięć w obszarach interwencji kluczowych dla zdefiniowanych celów rozwojowych. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć cechujących się wysoką wartością dodaną i trwałością efektów (m.in. za sprawą szerokiego zastosowania wsparcia zwrotnego) oraz zapewnienia takiej koordynacji strumieni finansowania, która przełoży się na efekt synergiczny (m.in. zapobiegnie jednoczesnemu występowaniu wysokiej efektywności interwencji w jednym obszarze i opóźnień lub niskiej jakości efektów w innych obszarach).

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + Innowacyjne Mazowsze.

Cel główny: Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska

Cel 1. Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze. Wzrost konkurencyjności poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości:
  - 1.2. Wspieranie przedsiębiorstw w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy,
  - 1.4. Rozwój instrumentów finansowych wspomagających działalność przedsiębiorstw,
  - 1.5. Rozwój nowoczesnych terenów inwestycyjnych.
2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji:
  - 2.1. Rozwój nowoczesnej infrastruktury wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej.
3. Cyfryzacja gospodarki:
  - 3.1. Zapewnienie powszechnego i bezpiecznego dostępu do internetu, e-usług i otwartych danych.
4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki:
  - 4.4. Wspieranie powstawania i funkcjonowania sieci współpracy i klastrów, w tym na obszarach wiejskich,
  - 4.5. Promocja gospodarcza i intensyfikacja współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej, w tym budowanie marki Mazowsze.

Cel 2. Dostępne i mobilne Mazowsze. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego.

Kierunki działań:

7. Zwiększanie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni:
  - 7.2. Budowa dróg krajowych i wojewódzkich do ośrodków subregionalnych słabo skomunikowanych z Warszawą i z sąsiednimi, ośrodkami rozwoju kraju,
  - 7.4. Poprawa ciągłości i jakości tras pieszych i rowerowych,

- 7.6. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 7.7. Rozbudowa infrastruktury do ładowania pojazdów o napędach alternatywnych.

- 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu:
  - 8.5. Kompleksowa rewitalizacja w miastach i miejscowościach wiejskich.

Cel 3. Zielone, niskoemisyjne Mazowsze. Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

Kierunki działań:

10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska:

- 10.1. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo (w tym objętych ochroną prawną) i przeciwdziałanie ich fragmentacji,
- 10.2. Ochrona zwartych kompleksów gleb wysokiej klasy,
- 10.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- 10.4. Ochrona i kształtowanie krajobrazu,
- 10.5. Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza i ograniczenie hałasu,
- 10.6. Zwiększanie lesistości regionu,
- 10.7. Kształtowanie świadomości ekologicznej,
- 10.8. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska.

11. Proekologiczna transformacja energetyki:

- 11.1. Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,

12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu:

- 12.1. Zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, zarządzanie ryzykiem powodziowym, zapobieganie osuwiskom i podtopieniom,
- 12.2. Zwiększanie powierzchni terenów zieleni, w szczególności ogólnodostępnych, na obszarach zurbanizowanych,
- 12.3. Zapobieganie suszy i łagodzenia jej skutków,
- 12.4. Zwiększanie retencji wodnej, w tym wód opadowych, kształtowanie niebieskiej i zielonej infrastruktury w miastach.

13. Poprawa jakości środowiska:

- 13.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby,
- 13.2. Wdrożenie spójnego systemu gospodarki odpadami, możliwie bliskiego gospodarce o obiegu zamkniętym,
- 13.3. Zamykanie i rekultywacja składowisk oraz usuwanie wyrobów i odpadów niebezpiecznych,

- 13.4. Prowadzenie monitoringu zanieczyszczeń środowiska i wprowadzanie regulacji ograniczających zanieczyszczanie,
- 13.5. Prowadzenie działań na rzecz zapewnienia dobrego stanu wód, w tym rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i systemów oczyszczania ścieków.

14. Podnoszenie efektywności energetycznej:

- 14.1. Wdrażanie w przedsiębiorstwach systemów ek zarządzania i energooszczędnych technologii produkcji,
- 14.2. Upowszechnianie energooszczędnego i pasywnego budownictwa,
- 14.3. Kompleksowa termomodernizacja budynków,
- 14.4. Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne.

Cel 4. Mazowsze zintegrowane społecznie. Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki.

Kierunki działań:

15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego:

- 15.2. Rozwój kształcenia (w tym dualnego) i doradztwa edukacyjno-zawodowego młodzieży,
- 15.3. Wspieranie uczenia się przez całe życie oraz podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
- 15.4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie postaw prospołecznych,
- 15.5. Dostosowywanie kierunków kształcenia i szkoleń do potrzeb rynku pracy, z uwzględnieniem umiejętności przekrojowych,
- 15.6. Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej,
- 15.7. Wspieranie rozwoju kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- 15.8. Wspieranie poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego,
- 15.9. Podnoszenie umiejętności cyfrowych mieszkańców województwa,
- 15.10. Rozwój systemu nauczania wykorzystującego technologie cyfrowe (e-kształcenie) oraz innowacyjne metody nauczania,
- 15.11. Wspieranie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych:

- 16.1. Budowa i rozwój infrastruktury społecznej, w tym o zasięgu regionalnym,
- 16.2. Rozwój specjalistycznej opieki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i opieki geriatrycznej,
- 16.3. Kształtowanie warunków sprzyjających aktywności fizycznej mieszkańców,
- 16.4. Wspieranie profilaktyki i promocji zdrowia,
- 16.5. Poprawa jakości i dostępności oraz rozwój różnych form usług zdrowotnych i społecznych, w tym pielęgnacyjno-opiekuńczych, paliatywno-hospicyjnych i lecznictwa uzdrowiskowego,

16.6. Wspieranie ratownictwa medycznego.

17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców:

- 17.1. Aktywizacja zawodowa osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi, z niepełnosprawnościami, absolwentów i osób w wieku 50+,
- 17.2. Upowszechnianie opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego,
- 17.3. Wspieranie reorientacji zawodowej osób poszukujących i zmieniających pracę,
- 17.4. Wspieranie postaw przedsiębiorczych oraz samozatrudnienia.

19. Włączenie i integracja społeczna:

- 19.1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej,
- 19.2. Wspomaganie włączenia społecznego i przeciwdziałanie ubóstwu,
- 19.3. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej.

Cel 5. Mazowsze bogate kulturowo. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia.

Kierunki działań:

20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego:

- 20.1. Wspieranie prac konserwatorskich (w tym restauratorskich, renowacyjnych, rewitalizacyjnych), rewitalizacja obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych
- 20.2. Adaptacja obiektów zabytkowych do nowych funkcji, w tym kulturalnych, turystycznych i społecznych.

21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa:

- 21.1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej w oparciu o walory kulturowe i przyrodnicze,
- 21.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej,
- 21.3. Wspieranie rozwoju różnych form turystyki, produktów oraz wydarzeń turystycznych,
- 21.4. Wspieranie działalności stowarzyszeń i organizacji, w tym o znaczeniu międzynarodowym,
- 21.5. Ochrona, pielęgnowanie i promowanie spuścizny kulturowej (materialnej i niematerialnej), w tym podnoszenie świadomości kulturowej,
- 21.6. Kreowanie ośrodków i kształtowanie regionalnej tożsamości kulturowej,

21.7. Wspieranie i promocja różnorodności kulturowej,

21.8. Wspieranie przedsiębiorczości i współpracy w obszarze kultury, dziedzictwa kulturowego i turystyki.

22. Upowszechnianie kultury i twórczości:

22.1. Rozwój infrastruktury kultury, wydarzeń i projektów kulturalnych,

22.2. Wspieranie rozwoju edukacji kulturalnej i artystycznej,

22.3. Wspieranie rozwoju przemysłu kreatywnego,

22.4. Wzmacnianie uczestnictwa w kulturze, w tym poprzez technologię cyfrową (e-kultura, digitalizacja).

23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej:

23.1. Wspieranie ośrodków miejskich i wiejskich w upowszechnianiu potencjału kultury wraz z rozwojem funkcji turystycznych.

Krajowa Polityka Miejska 2030

Istotą prowadzenia krajowej polityki miejskiej jest stawianie czoła wyzwaniom rozwojowym oraz budowanie warunków do wzmacniania zdolności miast i miejskich obszarów funkcjonalnych do zrównoważonego rozwoju, polepszania jakości życia mieszkańców i budowania odporności na obserwowane zmiany klimatu.

Wyzwanie I. Dbalność i ład przestrzenny i estetyczny:

Kierunek rozwiązań:

- a) Potrzeba zmian w planowaniu przestrzennym,
- b) Potrzeba lepszej integracji planowania społeczno-gospodarczego z planowaniem przestrzennym,
- c) Wzmocnienie priorytetu dla wysokiej jakości przestrzeni publicznej,
- e) Wsparcie racjonalnego zagospodarowania przestrzeni z wykorzystaniem rozwiązań fiskalnych,
- f) Wzmocnienie ochrony krajobrazu, walorów kulturowych i estetycznych.

Wyzwanie II. Niwelowanie procesów chaotycznej suburbanizacji:

Kierunek rozwiązań:

- a) Rozwiązania na poziomie centralnym i lokalnym służące zrównoważonemu rozwojowi terytorialnemu,
- b) Rozwiązania wspomagające niwelowanie negatywnych skutków procesów suburbanizacji.

Wyzwanie IV. Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach:

Kierunek rozwiązań:

- a) Wprowadzenie standardu ochrony i kształtowania zieleni w procesach inwestycyjnych,
- b) Upodmiotowienie prawne „błękitno-zielonej” infrastruktury,
- c) Gospodarowanie zasobami wodnymi w układzie zlewniowym,
- d) Mechanizmy finansowe, legislacyjne i organizacyjne na rzecz zwiększenia naturalnej retencji,
- e) Przeciwdziałanie powodziom miejskim oraz suszom i ich skutkom poprzez zmiany legislacyjne.

Wyzwanie V. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach:

Kierunek rozwiązań:

- a) Zmiany legislacyjne zwiększające możliwość rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) na terenach w miastach,
- b) Ujednoczenie planowania z zakresu ochrony powietrza w miastach
- c) Intensyfikacja działań w zakresie inwentaryzacji, monitoringu i kontroli jakości powietrza,
- e) Zmniejszenie energochłonności budynków mieszkalnych.

Wyzwanie VII. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

Kierunek rozwiązań:

- a) Działania w zakresie zmian przepisów prawnych,
- b) Kształtowanie narzędzi wsparcia inwestycyjnego samorządów,
- c) Działania na rzecz edukacji.

Wyzwanie VIII. Poprawa dostępności mieszkaniowej:

- a) Zwiększenie tempa rozwoju mieszkalnictwa społecznego w miastach,
- c) Regulacja i wsparcie mieszkalnictwa wspomaganego.

Wyzwanie IX: Poprawa zdolności inwestycyjnych miast:

- a) Zwiększenie odporności (rezyliencji) dochodowej JST (dochody własne, nadwyżka operacyjna, koszty usług publicznych),
- b) Promocja PPP (partnerstwa publiczno-prywatnego) w działaniach inwestycyjnych miast,
- c) Rozwój lokalnych rynków pracy i ekosystemy innowacji,
- d) Wzmocnienie współpracy na rzecz zintegrowanych polityk rozwoju w wymiarze lokalnym (koordynacja działań miejskich jednostek organizacyjnych i komunalnych osób prawnych) oraz ponadlokalnym.

Wyzwanie X. Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego.

- a) Zwiększenie dostępności usług publicznych (np. dostęp do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, usługi opiekuńcze dla osób starszych i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu),
- b) Wzmocnienie systemu edukacji i kształcenia w miastach.

Wyzwanie XI. Przyspieszenie tempa transformacji cyfrowej miast

- a) Poprawa poziomu cyfryzacji samorządów (systemy),
- b) Budowa kompetencji i świadomości w zakresie cyfryzacji wśród urzędników i mieszkańców,
- c) Uporządkowanie, przetwarzanie i otwieranie danych publicznych,
- d) Rozwój miast w otoczeniu nasycenia rozwiązaniami cyfrowymi (komunikacja, konsultacja i partycypacja w podejmowaniu decyzji),
- e) Rozwój ekosystemu cyfrowych usług publicznych dla mieszkańców, przedsiębiorców i pracowników.

14. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Prawidłowy przebieg realizacji założeń, Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew na lata 2023-2028, jest weryfikowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Z kolei poprzez gromadzenie i analizę danych, wypracowany zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego.

Wdrażając Strategię, Miasto Łaskarzew będzie dbało o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Ponadto będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia. System monitorowania jest narzędziem, który wspomaga zarządzanie, podejmowanie strategicznych decyzji i przewidywanie zagrożeń. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Miasta Łaskarzew, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z powyższą ustawą Burmistrz Łaskarzewa zobowiązany jest w terminie do dnia 31 maja przedstawić Radzie Miasta Łaskarzew raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady Miasta. Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna, która stanowi załącznik 2. do niniejszego dokumentu.

15. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Przystępując do realizacji zadań określonych w Strategii należy na bieżąco monitorować możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania. W momencie ustalania projektu budżetu na dany rok, należy w odpowiedni sposób zabezpieczyć potrzebne środki, w tym na działania przewidziane w Strategii, stanowiące zarówno wydatki bieżące i majątkowe. Konkretnie kwoty na działania będzie można ustalić wraz z opracowywaniem projektu budżetu Miasta na dany rok, a następnie odpowiednio korygować do poziomu jego wykonania.

Podstawowymi źródłami finansowania zadań, których celem jest realizacja Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew powinny być:

- ⇒ Fundusze UE
- ⇒ Fundusze krajowe (NFOŚiGW, programy rządowe)
- ⇒ Programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego,
- ⇒ inne, nieujmione fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie, EOG,
- ⇒ inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dysponowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna do Strategii Rozwoju Miasta Łaskarzew.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
1.1 Zwiększenie atrakcyjności Miasta	Kreowanie przestrzeni publicznej przyjaznej mieszkańcom w różnym wieku	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób bezrobotnych (os.), – saldo migracji (os.), – liczba nowych przedsiębiorstw (szt.), – wdrożenie platformy obsługi elektronicznej mieszkańców (TAK/NIE), – liczba pracowników UM przeszkolona w zakresie obsługi „e-administracji” (os.) – liczba informacji publikowanych na stronie Urzędu Miasta i/lub w portalach społecznościowych (szt.), – liczba konsultacji społecznych (szt.), – liczba nowych inicjatyw obywatelskich (szt.) – kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł). 				
	Zwiększenie atrakcyjności Miasta jako miejsca pracy, nauki i wypoczynku					
	Monitorowanie zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i preferowanych kierunków kształcenia zawodowego					
	Otwarcie instytucji publicznych na inicjatywy społeczne					
	Kampanie informacyjne na temat planowanych działań oraz promocja treści dokumentów strategicznych					
	Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie planowania działań i inwestycji,					
	Promowanie Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030					
	Promowanie samozatrudnienia, stworzenie systemu zachęt i ulg dla potencjalnych inwestorów tworzących miejsca pracy					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
1.2 Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	Modernizacja i doposażenie budynków oświaty	– liczba żłobków na terenie Miasta (szt.),				
	Zapewnienie opieki dla dzieci we wszystkich grupach wiekowych	– liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.),				
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy	– kwota przeznaczona na doposażenie szkół (zł),				
	Podniesienie efektywności nauczania	– liczba nauczycieli w szkołach (os.),				
	Prowadzenie programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów	– udział nauczycieli objętych systemem kształcenia (%),				
	Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych	– wzrost średnich wyników egzaminów ósmoklasisty (pkt.),				
	Zapewnienie bezpieczeństwa w placówkach oświatowych	– kwota przeznaczona na stypendia naukowe (zł),				
	Otwarcie instytucji publicznych na inicjatywy społeczne	– liczba oferowanych zajęć pozalekcyjnych (szt.).				
1.3 Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego	Inicjatywy aktywizacji osób starszych	– ilość udzielonego wsparcia dla osób starszych, niezaradnych życiowo (os.),				
	Aktywne uczestnictwo w dofinansowujących Programach socjalnych	– ilość udzielonego wsparcia dla osób z problemami uzależnienia (os.),				
	Realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin, osób starszych i niesamodzielnych	– ilość udzielonego wsparcia dla osób wykluczonych społecznie w tym o złej sytuacji finansowej (os.),				
		– ilość programów wdrażanych				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Przeciwdziałanie bezrobociu	w ramach rozwiązywania problemów społecznych (szt.), – ilość zorganizowanych kursów, warsztatów i staży we współpracy z PUP w Garwolinie (szt.), – ilość udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy (os.), – stopa bezrobocia (%o), – liczba osób zarejestrowanych w PUP w Garwolinie (os.), – liczba powstających nowych miejsc pracy (szt.), – ilość interwencji służb porządkowych (szt.).				
	Rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu					
	Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym					
	Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo					
1.4 Poprawa ochrony zdrowia	Poprawa zdrowia mieszkańców	– środki pieniężne przeznaczone na modernizację ośrodka zdrowia (zł),				
	Zapewnienie łatwiejszego dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej	– reorganizacja komunikacji poza Miasto (TAK/NIE),				
	Poprawa funkcjonowania transportu publicznego poza obszar Miasta	– liczba dostępnych lekarzy specjalistów (os.),				
	Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat jakości powietrza i jego wpływu na zdrowie człowieka	– spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza PM 2,5, PM 10, B(a)P, NOx				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród mieszkańców.	– liczba przeprowadzonych akcji i kampanii w zakresie poprawy zdrowia (szt.).				
1.5 Rozwój kultury fizycznej i sportu	Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,	<ul style="list-style-type: none"> – liczba obiektów sportowych (szt.) – oferta zajęć sportowo – rekreacyjnych (szt.), – kwota przeznaczona na zmodernizowanie obiektów sportowo-rekreacyjnych (zł), – długość ścieżek rowerowych (km), – liczba akcji i kampanii promujących aktywnych styl życia (szt.) 				
	Rozbudowa infrastruktury sportowej,					
	Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego o charakterze sportowo-rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia mieszkańców, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej,					
	Promowanie postaw dbałości o zdrowie człowieka i jego prawidłowy rozwój psychofizyczny,					
	Wspieranie turystyki rowerowej poprzez budowę ścieżek rowerowych.					
1.6 Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii Ziemi Łaskarszewskiej	Stwarzanie warunków do kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydarzeń kulturalnych (szt.), – liczba wydarzeń organizowanych w instytucjach kulturalnych (szt.), 				
	Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej	– liczba imprez plenerowych mających na celu promocję				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Wspieranie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego	kultury i tradycji regionu (szt.), – oznakowanie miejsc ważnych turystycznie (TAK/NIE), – ilość kampanii promocyjnych wydarzeń kulturalnych organizowanych w Mieście (szt.), – ilość uczestników wydarzeń kulturalnych (os.).				
	Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców					
	Ochrona dziedzictwa kulturowego					
	Wspieranie inicjatyw promujących turystykę					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
2.1 Wykorzystanie posiadanych terenów inwestycyjnych	Zapewnienie możliwości rozwoju przedsiębiorczości na terenie Miasta Łaskarzew	– powierzchnia/liczba uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha), – liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw (szt.), – liczba ofert inwestycyjnych na terenie Miasta (szt.), – liczba nowych budynków mieszkalnych (szt.).				
	Uzbrojenie działek inwestycyjnych w infrastrukturę sieciową oraz wykonanie drogi dojazdowej					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Dokonanie scalenia działek pod kątem lokowania dużej infrastruktury inwestora					
	Sprzedaż terenów inwestycyjnych					
	Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Miasta					
2.2 Promocja gospodarcza Miasta	Stworzenie spójnej oferty inwestycyjnej na terenie Miasta Łaskarzew	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie podstrony/biuletynu oferty inwestycyjnej (TAK/NIE), – liczba zapytań oraz spotkań z inwestorami (szt.), – udział przedstawicieli samorządu w wydarzeniach ponadlokalnych (ilość wydarzeń), – stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie Miasta do podmiotów wyrejestrowywanych (szt.) 				
	Działania sprzyjające inwestorom poprzez udzielanie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego					
	Podkreślanie funkcjonowania dużych lokalnych przedsiębiorstw jako przykładów dobrego ulokowania inwestycji na terenie Miasta					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
2.3 Dążenie do poprawy dostępności komunikacyjnej z drogami o znaczeniu krajowym	Podniesienie znaczenia Miasta Łaskarzew na arenie regionalnej	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w spotkaniach w sprawie budowy mostu i łącznika (szt.), 				
	Zaspokojenie potrzeb przewozowych mieszkańców i gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> - uwagi i sugestie wnoszone drogą formalną podczas konsultacji studiów i decyzji przebiegu łącznika (szt.), - list intencyjny w sprawie przebiegu łącznika między mostem, a drogą S17 w korzystnej lokalizacji dla Miasta Łaskarzew (TAK/NIE), 				
	Poprawa jakości dróg	<ul style="list-style-type: none"> - długość wykonanych lub zmodernizowanych dróg (km). 				
2.4 Pogłębiony dialog z działającymi na terenie Miasta przedsiębiorstwami	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb największych lokalnych przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie klasy o profilu technicznym (TAK/NIE) - liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia (szt.), 				
	Zaangażowanie lokalnych liderów biznesowych w tworzenie oferty inwestycyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych w zakresie lokalnych potrzeb (szt.) - liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie Miasta (szt.). 				
	Wsparcie inicjatywy dotyczącej outsourcingu usług na rynek lokalny					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
2.5 Tereny rekreacyjne nową gałęzią gospodarki	Przywrócenie atrakcyjności turystycznej Miasta oraz jej roli w aspekcie rozwojowym	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wybudowanych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (szt.), – liczba działalności klasyfikowanych wg. PKD w dziale 56 (szt.), – liczba akcji marketingowych promujących atrakcje Miasta (szt.). 				
	Powstawanie przestrzeni do spędzania wolnego czasu i rekreacji dla mieszkańców Miasta					
	Rozwój usług w zakresie obsługi turystycznej oraz gastronomii					
2.6 Stabilna polityka budżetowa i podatkowa samorządu	Poprawa kondycji finansowej jednostki samorządowej	<ul style="list-style-type: none"> – udział bezzwrotnych środków zewnętrznych w dochodach majątkowych Miasta (%), – procent zadłużenia budżetu Miasta (%), – dochody Miasta z tytułu podatku CIT (zł) 				
	Dążenie do zwiększenia udziału środków ze źródeł zewnętrznych na realizację inwestycji					
	Tworzenie korzystnych warunków do lokowania nowych działalności gospodarczych					

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
2.7 Promocja postawy przedsiębiorczej i pomoc osobom długotrwale bezrobotnym	Wspieranie doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	– udział procentowy osób długotrwale bezrobotnych w strukturze ludności Miasta (%),				
	Doradztwo zawodowe realizowane we współpracy z PUP	– liczba organizowanych spotkań poruszających tematykę przedsiębiorczości (szt.),				
	Wsparcie marketingowe lokalnych przedsiębiorstw sektora MŚP kanałami informacyjnymi Miasta	– ilość osób z Miasta Łaskarzew uczestniczących w kursach, warsztatach i stażach we współpracy z PUP w Garwolinie (os.),				
	Rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w szczególności wynikającego z długotrwałego bezrobocia	– kwota udzielonego dofinansowania na otwarcie działalności gospodarczej na terenie Miasta Łaskarzew (zł).				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
3.1 Uporządkowanie dokumentów dotyczących polityki przestrzennej	Dostosowanie aktów planowania przestrzennego do najnowszych regulacji prawnych	– stopień pokrycia MPZP powierzchni Miasta (%),				
	Planowanie przestrzenne pod przyszłe inwestycje sieciowe i komunikacyjne	– opracowanie planu ogólnego Miasta (TAK/NIE),				
	Polityka przestrzenna prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju	– ilość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy (szt.).				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
3.2 Dążenie do zagospodarowania ważnych dla miasta obszarów	Wykorzystanie polityki przestrzennej oraz rewitalizacji do kreowania rozwoju lokalnego	<ul style="list-style-type: none"> – liczba umów zawartych w ramach współpracy z właścicielami gruntów (szt.), – liczba inicjatyw społecznych działających w ramach zagospodarowania przestrzeni (szt.). 				
	Tworzenie inicjatyw oraz nowych koncepcji dotyczących zagospodarowania przestrzeni ważnych dla lokalnej społeczności	<ul style="list-style-type: none"> – liczba koncepcji zagospodarowania przestrzennego Miasta (szt.), – liczba konsultacji społecznych dotyczących planowania przestrzennego (szt.), 				
	Pozyskiwanie środków zewnętrznych wspierających rozwój planowania przestrzennego	<ul style="list-style-type: none"> – kwota przeznaczona na realizację działań związanych z poprawą zagospodarowania przestrzennego (zł), – kwota środków zewnętrznych pozyskana na rozwój planowania przestrzennego (zł). 				
3.3 Podnoszenie spójności i jakości układu komunikacyjnego oraz sieciowej infrastruktury technicznej	Poprawa jakości dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,	<ul style="list-style-type: none"> – długość dróg zmodernizowanych (km), – liczba punktów oświetleniowych (szt.), 				
	Współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w celu poprawy stanu technicznego dróg na terenie Miasta	<ul style="list-style-type: none"> – długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (m), – długość wybudowanej sieci gazowej (m), 				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Rozbudowa infrastruktury sieciowej i etapowe przyłączanie zabudowy na terenie Miasta.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przyłączy do kanalizacji (szt.), - liczba przyłączy do sieci gazowej (szt.). 				
3.4 Wykorzystanie instrumentów wsparcia dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej	Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wydanych pozwoleń na zabudowę (szt.), - liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (szt.), - podpisanie porozumienia w sprawie powołania Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (TAK/NIE), - zasoby mieszkaniowe Miasta (szt.). 				
	Zwiększenie atrakcyjności Miasta jako miejsca pracy, nauki i wypoczynku					
	Zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych różnych grup mieszkańców, w tym osób średnio i najniżej zarabiających, zagrożonych wykluczeniem społecznym					
3.5 Dbłość o środowisko i rozwój terenów zielonych	Kontrola oraz dbłość o istniejące walory przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych nasadzeń (szt.), - działania pielęgnacyjne zieleni publicznej (szt.), - udział terenów zielonych w strukturze gruntów (%), 				
	Zwiększanie udziału terenów zielonych w obszarach zabudowanych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wymienionych kotłów na paliwa stałe na 				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
	Adaptacja i wykorzystanie walorów krajobrazowych wzdłuż rzeki oraz terenów leśnych	urządzenia 5 klasy lub ecodesign (szt.), – liczba beneficjentów korzystających z gminnego punktu programu „Czyste Powietrze”,				
	Działania na rzecz ograniczania niskiej emisji i poprawa zdrowia mieszkańców	– liczba kontroli gospodarstw z zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej (szt.),				
	Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii poprzez inwestycje na budynkach użyteczności publicznej	– liczba kampanii informacyjnych na temat zanieczyszczenia powietrza i działań mających na celu jego poprawę (szt.)				
	Ochrona wód	– liczba instalacji OZE na budynkach Miasta (szt.),				
	Działania związane z magazynowaniem wody w ramach tzw. małej retencji	– liczba instalacji “małej retencji” (szt.), – kwota przeznaczona na projekty związane z urządzeniem przestrzeni rekreacyjnej i wyposażenie w elementy małej architektury (zł),				
	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	– liczba kontroli gospodarki wodno-ściekowej (szt.), – ilość dzikich wysypisk śmieci w danym roku (szt.).				

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
3.6 Ochrona i odnowa zabytkowej infrastruktury dziedzictwa kulturowego	Współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami w celu rozszerzenia oferty turystycznej	- liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), - wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł), - liczba imprez plenerowych mających na celu promocję kultury i tradycji regionu (szt.), - ilość obiektów rejestrze zabytków (szt.).				
	Zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej historii					
	Poprawa oferty turystycznej miasta					
	Wpisanie do rejestru zabytków obiektów Letnisko I i II oraz budynku przy ul. Alejowej 14					